

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Keiju Frantzi

Koronapandemian vaikutus ravintoloiden tunnuslukuihin vuonna 2020

Kolmen ravintolan tilinpäätösanalyysivertailu

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Marraskuu 2021

Tekijä Otsikko	Keiju Frantzi Koronapandemian vaikutus ravintoloiden tunnuslukuihin vuonna 2020. Kolmen ravintolan tilinpäätösanalyysivertailu.
Sivumäärä Aika	48 sivua + 8 liitettä Marraskuu 2021
Tutkinto	Tradenomi
Tutkinto-ohjelma	Liiketalouden koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Laskentatoimi ja rahoitus
Ohjaaja	Lehtori Tero Hujala
<p>Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia sitä, kuinka koronapandemia vaikutti vuonna 2020 kolmen à la carte -ravintolan taloudelliseen tilanteeseen ja miten ravintoloiden taloudellinen kehitys erosi toisistaan koronapandemian ensimmäisenä vuonna. Tutkimusaineistona oli kolmen samankaltaisen Töölössä sijaitsevan ravintolan tilinpäätökset vuosilta 2016–2020. Ravintoloihin viitataan opinnäytetyössä nimillä Yritys A, Yritys B ja Yritys C.</p> <p>Tutkimus on tyypiltään laadullinen aineiston analyysi ja analysoinnissa käytettiin tilinpäätösanalyysin periaatteita. Teoreettinen viitekehys käsitteli tilinpäätösanalyysin laatimista ja tunnuslukujen laskentaa. Tilinpäätösanalyysi toteutettiin laskemalla kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kasvun tunnusluvut tarkastelujaksolla Yritystutkimus ry:n Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi-teoksen ohjeiden mukaisesti. Opinnäytetyössä tutkittiin ensin kunkin kohdeyrityksen kehitystä vuosina 2016–2020, minkä jälkeen tunnuslukuja vertailtiin keskenään ja sitten toimialakohtaisiin tilastoihin nähden.</p> <p>Tilinpäätösanalyysin tulokset osoittivat, että Yritys A:n kannattavuus ja kasvu olivat sekä kilpailijavertailussa että toimialavertailussa heikoimmat kolmesta yrityksestä. Yritys B:n kannattavuus ja omavaraisuus olivat hyvällä tasolla ennen koronapandemiaa, mutta kannattavuus laski jyrkästi vuonna 2020. Yritys C oli ainoa kolmesta yrityksestä, jonka kannattavuuden tunnusluvut pysyivät vuonna 2020 positiivisena negatiivisesta liikevaihdon kasvusta huolimatta. Toimialavertailussa kohdeyritykset olivat keskimäärin mediaanin yläpuolella ennen koronapandemian alkua, mutta vuonna 2020 kaikkien kohdeyritysten sijoitus toimialavertailussa laski etenkin kasvun ja kannattavuuden osalta.</p> <p>Tilinpäätösanalyysin perusteella voidaan todeta, että ravintoloiden välillä on ollut eroja siinä, miten ne ovat pärjänneet taloudellisesti vuosina 2016–2019 ja miten koronapandemian ensimmäisen vuoden rajoitukset ovat vaikuttaneet niiden taloudelliseen kehitykseen. Kohdeyrityksillä oli erilaisia strategioita siinä, miten ne sopeuttivat toimintaansa vuonna 2020, mikä on todennäköisesti vaikuttanut eroihin ravintoloiden välillä.</p>	
Avainsanat	tilinpäätösanalyysi, koronapandemia, ravintolat, tunnusluvut, kannattavuus, kasvu

Author Title	Keiju Frantzi The effect of COVID-19 pandemic to the key ratios of restaurants in 2020. Financial statement analysis of three restaurants.
Number of Pages Date	48 pages + 8 appendices November 2021
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Economics and Business Administration
Specialisation option	Accounting and Finance
Instructor	Tero Hujala, Senior Lecturer
<p>The purpose of this thesis was to investigate how COVID-19 pandemic affected the financial performance of three restaurants in Töölö and what kind of differences there were in the financial condition of the restaurants during the first year of the pandemic. The research material consisted of the financial statements of three similar restaurants between 2016 and 2020. The restaurants are referred to as Company A, Company B and Company C in the thesis.</p> <p>The study was conducted as a qualitative case research and the principles of financial statement analysis were used. The theoretical framework covered the preparation of financial statement analysis and the calculation of key ratios. The financial statement analysis was conducted by calculating the key ratios of profitability, liquidity, capital structure and growth for the period of examination. First the companies were examined one by one, then their key ratios were compared with each other and finally the key ratios were compared with the restaurant industry in general.</p> <p>The results of the thesis indicated that Company A had the weakest key ratios of profitability and growth from three restaurants under examination. The key ratios of profitability and capital structure of Company B were on a good level before COVID-19 pandemic but in 2020 the profitability sunk remarkably. Company C was the only restaurant under examination which had positive profitability in 2020 despite the negative growth. Industry comparison revealed that the key ratios of three restaurants were mainly above average before the COVID-19 pandemic but in 2020 profitability and growth of all three companies fell below average in industry comparison.</p> <p>The principal conclusion was that there were notable differences in how the restaurants fared financially between 2016 and 2019 but also differences in how the restrictions of the first year of COVID-19 pandemic affected the financial performance of each restaurant. The coping strategies of the restaurants varied in 2020, which might explain some of the differences between them.</p>	
Keywords	financial statement analysis, key ratios, COVID-19, restaurants, profitability, growth

Sisällys

1	Johdanto	1
2	COVID-19 eli koronapandemia	2
2.1	Ravintolatoimialan rajoitukset ja tuet Suomessa	4
2.2	Aikaisempi tutkimus	6
3	Tilinpäätösanalyysi ja tunnusluvut	7
3.1	Tilinpäätös	7
3.2	Tilinpäätösten oikaisu	8
3.3	Tunnusluvut	10
3.3.1	Kannattavuus	10
3.3.2	Maksuvalmius	11
3.3.3	Vakavaraisuus	12
3.3.4	Kasvu	13
4	Aineisto	14
4.1	Ravintolat	14
4.2	Tilinpäätösten esittely	15
4.3	Tilinpäätösten oikaisut	17
5	Tunnuslukuanalyysi	19
5.1	Yritys A	19
5.1.1	Kannattavuus	19
5.1.2	Maksuvalmius	20
5.1.3	Vakavaraisuus	21
5.1.4	Kasvu ja yhteenveto	22
5.2	Yritys B	23
5.2.1	Kannattavuus	23
5.2.2	Maksuvalmius	24
5.2.3	Vakavaraisuus	25
5.2.4	Kasvu ja yhteenveto	26
5.3	Yritys C	27
5.3.1	Kannattavuus	27
5.3.2	Maksuvalmius	28
5.3.3	Vakavaraisuus	29
5.3.4	Kasvu ja yhteenveto	30

6	Kilpailija- ja toimialavertailu	31
6.1	Kilpailijavertailu	31
6.1.1	Kannattavuus	31
6.1.2	Maksuvalmius	33
6.1.3	Vakavaraisuus	34
6.1.4	Kasvu	35
6.2	Toimialavertailu	36
6.3	Koronapandemian ensimmäinen vuosi	40
7	Johtopäätökset	43
	Lähteet	46

Liitteet

Liite 1. Tunnuslukujen laskentakaavat.

Liite 2. Yritys A:n oikaistut tilinpäätökset 2016–2020.

Liite 3. Yritys B:n oikaistut tilinpäätökset 2016–2020.

Liite 4. Yritys C:n oikaistut tilinpäätökset 2016–2020.

Liite 5. Yritys A:n tunnusluvut 2016–2020.

Liite 6. Yritys B:n tunnusluvut 2016–2020.

Liite 7. Yritys C:n tunnusluvut 2016–2020.

Liite 8. Finnveran tilinpäätöstilastot. 561 Ravintolat ja vastaava ravitsemistoiminta.

1 Johdanto

Vuonna 2020 alkoi poikkeuksellinen ajanjakso lähihistoriassa. Kiinassa todettiin vuoden 2019 lopulla ensimmäiset uuden COVID-19-viruksen eli koronaviruksen aiheuttamat tartunnat ja vuoden 2020 aikana virus levisi nopeasti maailmanlaajuisesti pandemiaksi. Valtiot ympäri maailman reagoivat eri tavoin pandemiaan. Osa sulkeutui Uuden-Seelannin tavoin ulkomaailmalta ja muodosti lähes koronavapaan kuplan. Osa valtioista tai niiden päämiehistä, kuten presidentti Trump Yhdysvalloissa, kieltäytyi alkuun ottamasta pandemiaa tosissaan, mikä edesauttoi koronaviruksen leviämistä ja johti siihen, että miljoonat ihmiset sairastuivat koronaan. COVID-19-viruksen levitessä ympäri maailmaan suurin osa valtioista otti käyttöön eriasteisia rajoituksia viruksen leviämisen estämiseksi. Rajoitukset kohdistuivat muun muassa ihmisten liikkumiseen, kokoontumiseen ja palveluiden käyttöön. Rajoitukset vaihtelivat alueellisesti, mutta yleisellä tasolla useissa valtioissa kiellettiin tai rajoitettiin massatapahtumia, työväestöä kannustettiin tai pakotettiin etätöihin, liiketiloja suljettiin tai niiden aukioloaikoja ja sallittuja asiakasmääriä rajoitettiin. Myös Suomessa nähtiin vuonna 2020 ennennäkemätön Uudenmaan rajojen sulkua ja kahden kuukauden mittainen ravintolasulku.

Tämän opinnäytetyön aiheena on se, kuinka COVID-19-pandemia vaikutti vuonna 2020 ravintoloiden kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden ja kasvun tunnuslukuihin. Aihe on kiinnostava ja ajankohtainen, koska koronapandemia vaikutti vuonna 2020 suuresti ravintoloiden toimintaedellytyksiin huhti-toukokuun sulun ja sen jälkeen tulleiden erilaisten aukioloaikoihin ja asiakasmääriin liittyvien rajoitusten vuoksi. Erilaiset rajoitukset ovat jatkuneet myös vuonna 2021. Ravintolat ovat joutuneet sopeutumaan nopeasti muuttuviin rajoituksiin, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet niiden toimintaedellytyksiin. Tämän takia COVID-19-pandemian vaikutukset ravintoloiden taloudelliseen tilanteeseen ja ravintolatoimialaan yleisesti on ajankohtainen aihe, jota tullaan todennäköisesti tutkimaan paljon myös tulevaisuudessa.

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan tilinpäätösanalyysin ja tunnuslukujen vertailun kautta, miten merkittäviä COVID-19-pandemian vaikutukset ovat olleet kolmen valitun ravintolan tunnuslukuihin ja onko ravintoloiden välillä huomattavia eroja siinä, kuinka ne ovat pärjänneet pandemian ensimmäisenä vuonna. Tilinpäätösanalyysin kohteena on kolme à la carte -ravintolaa Helsingin Töölön kaupunginosasta, joista käytetään opinnäytetyössä nimityksiä Yritys A, Yritys B ja Yritys C. Ravintoloita analysoidaan ensin yksi

kerrallaan hyödyntäen vuosien 2016–2020 tilinpäätöksiä, jotta voidaan selvittää, miten kunkin ravintolan taloudellinen tilanne on kehittynyt viime vuosien aikana ja miten ensimmäisen koronavuoden vaikutus näkyy ravintoloiden tunnuslukujen kehitymisessä.

Tämän jälkeen ravintoloiden tunnuslukuja vertaillaan keskenään ja tarkastellaan sitä, onko ravintoloiden kehitys ollut samansuuntaista vai onko havaittavissa selkeitä eroja. Jos ravintoloiden tunnusluvuissa on selkeitä eroja siinä, miten ne ovat pärjänneet vuoden 2020 koronarajoituksista, pohditaan sitä, mitkä tekijät ovat mahdollisesti vaikuttaneet eroihin. Opinnäytetyössä analysoidaan samalle alueelle sijoittuvien samankaltaisten ravintoloiden kehitystä tekemättä kuitenkaan laajempia yleistyksiä. Tavoitteena on, että tilinpäätösanalyysien ja vertailujen tuloksia voitaisiin hyödyntää tulevaisuuden tutkimuksissa, jotka keskittyvät COVID-19-pandemian vaikutuksiin ravintolatoimialalla.

Opinnäytetyön tutkimus on tyypiltään laadullinen aineiston analyysi. Työn viitekehystä rakennetaan ensin kartoittamalla koronapandemian taustoja ja pandemian taloudellisiin vaikutuksiin liittyvää aikaisempaa tutkimusta, minkä jälkeen käsitellään tilinpäätösanalyysin ja tunnuslukujen teoriaa. Teoreettista osuutta seuraa opinnäytetyön aineiston esittely, missä käydään tarkemmin läpi kohteena olevat ravintolat, niiden tilinpäätökset ja tilinpäätöksiin tehdyt oikaisut. Aineiston esittelyn jälkeen käsitellään tilinpäätösanalyysin tulokset ravintoloittain. Kilpailija- ja toimialavertailukappaleessa vertaillaan ravintolakohdaisia tunnuslukuja ensin keskenään ja sitten toimialakohtaisiin lukuihin. Opinnäytetyön viimeisessä kappaleessa pohditaan tilinpäätösanalyysien ja vertailujen tuloksia ja millaisiin johtopäätöksiin tulosten perusteella voidaan päätyä.

2 COVID-19 eli koronapandemia

Tuntematon uusi virus lähti leviämään vuoden 2019 lopulla Kiinan Wuhanista. Uusi virus aiheutti keuhkokuumeen kaltaisia oireita, joihin kuului muun muassa kuumetta, yskää ja väsymystä. Tammikuun kolmanteen päivään mennessä Kiinan kansalliset viranomaiset olivat raportoineet yhteensä 44 tartuntatapausta Maailman terveysjärjestölle eli *World Health Organization*lle. (WHO 2020a.) Tuntematon virus tunnistettiin kuuluvaksi koronaviruksiin. Ensimmäinen uusi koronavirustartunta Kiinan ulkopuolella todettiin Thaimaassa 13.1.2020. WHO julisti 30.1.2020 uuden koronaviruksen olevan kansainvälinen terveysuhka. Tammikuun 2020 loppuun mennessä koronavirustartuntoja oli todettu vajaa kymmenentuhatta. Uusi koronavirus sai virallisen nimensä COVID-19 helmikuun 11. päivä 2020. Koronavirus jatkoi leviämistä maailmalla ja maaliskuun 11. päivä 2020 WHO

julisti COVID-19-viruksen pandemiaksi. Maaliskuussa 2020 Euroopasta tuli koronaviruspandemian keskus. (WHO 2020b.)

Suomen ensimmäinen COVID-19-virustartunta todettiin 29.1.2020 Rovaniemellä. Kyseessä oli EU-maiden yhdeksäs koronavirustapaus ja se todettiin Kiinan Wuhanista Suomeen matkanneella turistilla. Vielä tuolloin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen eli THL:n johtaja Mika Salminen totesi Yleisradion artikkelissa taudin leviämisen riskin Suomessa olevan hyvin pieni. (Kajander 2020.) Tilanne kuitenkin paheni myös Suomessa ja 13.3.2020 hallitus totesi yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi. Suomessa otettiin käyttöön valmiuslaki, mikä muun muassa tarkoitti sitä, että koululaiset ja opiskelijat siirtyivät etäopetukseen ja valtion ja kuntien museot, teatterit, kirjastot ja harrastustilat suljettiin. Viruksen leviämisen estämiseksi liikkumista Uudenmaan maakunnan alueelle ja alueelta pois rajoitettiin noin kolmen viikon ajan. (Eduskunta 2021; Valtioneuvosto 2020a ja 2020b.)

Kesäkuun puolella välissä valmiuslaista luovuttiin. Kesällä 2020 tunnelma oli positiivinen ja yleisesti uskottiin, että pahimmasta oli selvitty. Syksyllä Suomeen kuitenkin iski niin sanottu koronan toinen aalto. (Eduskunta 2021.) THL:n valtakunnallisen tilannearvion mukaan koronavirustilanne heikentyi nopeasti marraskuun puolenvälin jälkeen ja koronavirustartuntojen takia sairaalahoidossa olevien potilaiden määrä kasvoi. Huonontuneeseen koronavirustilanteeseen vastattiin marraskuussa 2020 uusilla suosituksilla ja rajoituksilla. Joulukuun loppua kohden todetut koronavirustapaukset alkoivat lähteä laskuun siitä mitä ne olivat korkeimmillaan olleet. (THL 2020.)

Vuoden 2020 loppuun mennessä oli WHO:n tilastojen mukaan todettu maailmanlaajuisesti yli 82 miljoonaa koronavirustapausta ja noin 1,87 miljoonaa koronaviruksen takia menehtynyttä (WHO Coronavirus COVID-19 Dashboard). Suomessa oli 30.12.2020 mennessä ilmoitettuja tartuntoja 35 858 ja raportoituja kuolemia 556. THL:n arvion mukaan joulukuun loppuun mennessä taudista parantuneita oli Suomessa noin 29 000 henkeä eli noin 80 prosenttia kaikista todetuista tartunnoista siihen mennessä. (THL 2020.)

Pandemian keskellä yksi valonpilkahdus oli koronarokotteet, joita kehitettiin maailmalla useita erilaisia. Suomessa ensimmäiset koronavirusrokotteet annettiin 27.12.2020. Sosiaali- ja terveysministeriön eli STM:n sivuilla selostetaan hallituksen rokotusstrategiaa, jonka mukaisesti rokotukset aloitettiin sairaanhoidon työntekijöistä, joilla oli suurempi riski saada virustartunta, sekä 70 vuotta täyttäneistä ja sitä vanhemmista henkilöistä.

(STM 2021.) Vuoden 2020 lopussa uskottiin, että koronarokotteet auttaisivat pääsemään eroon pandemiasta. Rokotukset edistyivät alussa hitaasti koronarokotteiden saatavuusongelmien vuoksi, mutta rökotusten saatavuus parantui kesää kohti ja ihmisiä pystyttiin rokottamaan entistä tiuhempaan tahtiin. Rokotuskattavuuden paranemisesta huolimatta kesällä 2021 koronavirukseen sairastuneiden ihmisten määrä nousi Suomessa ennätyskorkeaksi. Koronatartunnat levisivät etenkin rokottamattomien nuorten ja aikuisten joukossa, mutta tartuntamäärien kasvu ei kuitenkaan johtanut heti sairaalahoidon tarpeen kasvuun. THL:n tilannearvion mukaan 25.8.2021 noin 71 prosenttia Suomen väestöstä oli saanut ainakin yhden rokoteannoksen ja 47 prosenttia toisen annoksen. (THL 2021.)

Tämän opinnäytetyön kirjoittamishetkellä syksyllä 2021 vaikuttaa siltä, että rökotuksista huolimatta koronapandemiasta ei päästä eroon vielä vuoden 2021 aikana. Koronapandemian leviämisen estämiseksi asetetut etätyösuositukset, kokoontumisrajoitukset, ravintoloiden aukioloaikojen ja asiakasmäärien rajoitukset ovat edelleen ajankohtaisia myös vuonna 2021. Opinnäytetyössä keskitytään kuitenkin rajoitusten ja sulkujen taloudellisiin vaikutuksiin koronapandemian ensimmäisenä vuonna eli vuonna 2020, sillä uudempiä tilinpäätöstietoja ei ole vielä saatavilla.

2.1 Ravintolatoimialan rajoitukset ja tuet Suomessa

Valmiuslain käyttöönoton lisäksi hallitus antoi 31.3.2020 asetuksen, jolla ravintoloiden toimintaa koko maassa rajoitettiin. Ravintoloiden sulku alkoi virallisesti huhtikuun neljäs päivä ja päättyi toukokuun viimeinen päivä. Rajoitusten voimassaoloaikana ainoastaan noutoruoka-annosten tarjoaminen ja ruokalähettilien noutopalvelut olivat sallittuja. Rajoitukset eivät kuitenkaan koskeneet ruokahuollon kannalta välttämättömiä ruokaloita tai vain yritysten omaa henkilöstä palvelevia henkilöstöravintoloita. (Valtioneuvoston kanslia 2020.) Kevään kaksi kuukautta kestäneen ravintolasulun päättymisen jälkeen rajoitettiin edelleen ravintoloiden asiakasmääriä ja aukioloaikoja merkittävästi.

Kesällä 2020 ravintolarajoituksia höllennettiin asteittain. Kesäkuun alusta ravintoloissa sai olla vain puolet normaalista asiakasmäärästä ja ravintoloiden oli suljettava ovensa iltayhteentoista mennessä ja anniskelu lopetettava tuntia ennen sulkemista. Asiakasmäärien rajoitukset eivät koskeneet terasseja. 22. kesäkuuta alkaen hallitus salli ravintoloiden olevan auki aamuneljästä aamukahteen ja anniskelun aamuyhdeksästä aamu-yhteen. Asiakkaita sai ottaa sisään enimmillään 75 prosenttia asiakaspaikoista ja kaikilla

asiakkaille oli löydyttävä istumapaikka. Ravintoloiden aukioloja, anniskeluaikoja ja asiakasmääriä koskevien rajoitusten oli tarkoitus päättyä kokonaan 13.7.2020. (STM 2020a.)

Syksyllä 2020 ravintoloiden aukioloaikoja rajoitettiin jälleen kiihtyneen koronavirustilanteen takia. 8.10.2020 alkaen ravintolat saivat valtioneuvoston asetuksen mukaisesti olla avoinna aamuneljästä aamuyhteen ja anniskella alkoholia aamuyhdeksästä puoleen yön asti. Kiihtymisvaiheen alueiden ravintolat joutuvat sulkemaan ovensa jo iltayhdeksätoista ja anniskelu oli lopetettava tuntia aiemmin. Kiihtymisvaiheen ravintoloissa myös asiakasmäärät rajoitettiin puoleen normaalista kapasiteetista. (STM 2020b.)

Koronaviruksen leviämisvaiheeseen kuuluvalla Uudellamaalla ravintoloiden rajoitukset tiukentuivat edelleen valtioneuvoston asetuksella 26.11.2020. Marraskuun 2020 lopusta alkaen ravintoloiden tuli sulkea ovensa iltayhteentoista mennessä ja ne saivat avata ovensa aikaisintaan aamuviideltä. Kaikkien ravintoloiden anniskelun tuli päättyä iltakymmeneltä. Jos alkoholin anniskelu oli ravintolan päätoimiala, käytössä sai olla vain puolet asiakaspaikoista, kun taas ruokaravintoloissa asiakaspaikoista oli käytettävissä 75 prosenttia. Ravintoloiden toimintaa pyrittiin rajoittamaan alueellisesti koronavirustilanteen mukaan ja rajoituksilla oli tarkoitus vähentää sosiaalisia kontakteja tiloissa, joissa koronaviruksen oletettiin leviävän tehokkaasti. (STM 2020c.)

Ravintolarajoitukset vaikuttivat merkittävästi ravintoloiden toimintaedellytyksiin. Alueelliset erot rajoituksissa tarkoittivat sitä, että etenkin Uudellamaalla rajoitettiin ravintoloiden toimintaa huomattavasti tiukemmin kuin alueilla, joissa koronaviruksen ilmaantuvuus oli pienempi. Koska lainsäädännöllä rajoitettiin ravintoloiden toimintaa 4.4.-31.5.2020, pystyivät ravintolat hakemaan Kehittämis- ja hallintokeskuksesta eli KEHA:lta hyvitystä toiminnan rajoittamisesta sekä tukea uudelleentyöllistämiseen. Marraskuun 2020 puoleen väliin mennessä oli hyvitystä toiminnanrajoituksista maksettu joukkomaksatuksena yhteensä 73,65 miljoonaa euroa ja hakemuksen perusteella yhteensä 22,01 miljoonaa euroa. Uudelleentyöllistämisen tukea oli maksettu yhteensä 14,81 miljoonaa euroa. (KEHA-keskus 2020.) Lisäksi yritykset pystyivät hakemaan Business Finlandilta liiketoiminnan kehitysrahoitusta häiriötilanteessa. Business Finland oli jakanut 22.4.2020 mennessä häiriötilannerahoitusta yhteensä 212 miljoonaa euroa, josta 23 miljoonaa euroa oli jaettu matkailu- ja ravintola-alan yrityksille. (Business Finland 2020.)

2.2 Aikaisempi tutkimus

Aikaisempaa tutkimusta koronapandemian vaikutuksista yritysten talouteen ja tunnuslukuihin ei luonnollisestikaan ole ennen vuotta 2020, mutta ensimmäiset tutkimukset aiheesta on julkaistu jo vuoden 2020 puolella. Seuraavaksi käsitellään muutamaa kansainvälistä tutkimusartikkelia, joissa keskitytään koronapandemian vaikutuksiin ravintolatoimialalla etenkin Yhdysvalloissa.

Hyoung, Jihwan ja Seoki (2021) tutkivat sitä, miten koronapandemia vaikutti ravintolatoimialalla sijoitetun pääoman tuottoon riippuen yritysten koronapandemiaa edeltävästä taloudellisesta tilanteesta, yritysstrategiasta ja omistusrakenteesta. Tutkimuksen johtopäätös oli, että suuremmat ja kansainvälistyneet yritykset, joilla oli enemmän vipuvartta ja kassavirtaa mutta pienempi koko pääomantuotto prosentti kestivät paremmin koronapandemian aiheuttaman osakekurssien laskun.

Kaitano, Godwell ja Chikodzi (2020) tutkivat sitä, miten koronapandemia vaikutti globaalisti ravintola- ja majoitustoimialalla. Artikkelissa todetaan, että sosiaalisen etäisyyden, liikkumisrajoitusten ja sulkujen takia istuvien asiakkaiden määrä romahti nolnaan monessa maassa. Tämä aiheutti ennennäkemättömän työpaikkojen ja liikevaihdon menetyksen ravintola- ja majoitustoimialalla. Tutkimuksessa hyödynnettiin OpenTable-nimisen alustan tietoja varauksista ja suurin osa ravintoloista oli englanninkielisistä maista, kuten Australia, Yhdysvallat, Kanada ja Iso-Britannia. Tutkimuksessa oli myös ravintoloita Meksikosta ja Saksasta, mutta pääasiallisesti asiaa tutkittiin englanninkielisten maiden näkökulmasta, eikä globaalisti niin kuin artikkelissa annetaan ymmärtää.

Yang, Liu ja Chen (2020) tutkivat koronapandemian alkuvaiheen tilannetta keväällä 2020 ja sitä, kuinka ravintoloissa käyntien määrä ja kotiinkuljetusten kysyntä muuttuivat päivittäisten uusien tartuntojen määrän noustessa. Artikkelissa todetaan, että uusien tartuntojen määrä vaikutti negatiivisesti ravintoloiden kysyntään, mutta myös alueelliset ja demograafiset tekijät vaikuttivat taustalla. Tutkijoiden mukaan negatiivinen vaikutus korostui alueilla, jossa väestöön kuului enemmän aasialaistaustaisia tai demokraattien äänestäjiä. Tutkimus on tehty hyvin amerikkalaisista lähtökohdista, joten sen tulokset eivät ole suoraan verrattavissa suomalaisten ravintoloiden tilanteeseen.

Norris, Taylor Jr ja Taylor (2021) tutkivat artikkelissaan sitä, kuinka ravintolat sopeutuivat koronapandemian aiheuttamiin rajoituksiin Yhdysvalloissa. Tutkimuksessa analysoitiin

systemaattisesti 200 artikkelia, jotka kategorisoitiin kolmeen pääteemaan: noutoruoan ja toimitusten laajentaminen, innovatiiviset käytännöt sekä yhteisön ja yritysten tuki. Systemaattisen katsauksen lisäksi tutkimusta varten haastateltiin alan ammattilaisia. Artikkeleissa todetaan, että ravintoloilla oli monia erilaisia tapoja sopeuttaa yritystoimintaansa vastataksaan rajoituksiin ja tavat osittain riippuivat ravintoloiden koosta ja tyypistä.

Pikaruokalat ja arkiset ravintolat olivat jo tottuneet noutoruoan ja kotiinkuljetuksen tarjoamiseen, kun taas hienompien ravintoloiden toimintamalliin tämä ei yleensä kuulunut. Tutkimuksen mukaan monet ravintolat päättivätkin noutoruoan tarjoamisen sijaan mennä kiinni kokonaan ja useimmiten kerrottu syy oli henkilöstön turvallisuudesta huolehtiminen. Ne yritykset, jotka jatkoivat toimintaansa, kertoivat syyksi haluavansa jatkaa väkensä työllistämistä ja toisaalta tukea toimittajia ja tuottajia, kuten maanviljelijöitä, joiden tuotteet olisivat muuten menneet hukkaan. Artikkelissa käydään läpi myös sitä, miten ruokalistojen muutoksilla, verkkotilauksilla ja kolmannen osapuolen toimituksilla, yhteistyöllä ja erilaisilla innovatiivisilla ratkaisuilla ravintolat pyrkivät sopeutumaan rajoituksiin. (Norris, Taylor Jr & Taylor 2021.)

Suomessa koronapandemian vaikutuksia ravintolatoimialalla on tutkittu jonkun verran tilinpäätösanalyysien kautta, mutta verkosta löytyvä materiaali koostuu pääasiassa opiskelijoiden opinnäytetöistä ja ne käsittelevät yksittäisiä yrityksiä. Tässä kappaleessa käsitellyt kansainväliset tutkimukset puolestaan eivät ole hyödyntäneet tilinpäätösanalyysia menetelmänään. Aikaisempien tutkimusten esiin nostaminen on kuitenkin relevanttia, sillä on mielenkiintoista nähdä, nouseeko tämän opinnäytetyön tilinpäätösanalyysin tuloksista esiin samoja havaintoja kuin yllä esitellyissä kansainvälisissä tutkimuksissa.

3 Tilinpäätösanalyysi ja tunnusluvut

Opinnäytetyössä käytettävä menetelmä on tilinpäätösanalyysi. Tässä kappaleessa käydään läpi tilinpäätösanalyysin teoriaa ja perusteoksia, joiden pohjalle opinnäytetyön viitekehys rakentuu.

3.1 Tilinpäätös

Tilinpäätöksen tarkoitus on antaa oikea ja riittävä kuva yrityksen taloudellisesta asemasta, toiminnan tuloksesta ja taloudellisen aseman muutoksesta. Suomessa tilinpäätös-

tösnormistoon kuuluu tase, tuloslaskelma, rahavirtalaskelma, liitetiedot sekä kirjanpitolain mukaan myös toimintakertomus. (Salmi 2012, 26.) Kirjanpitolaissa on kuitenkin erikokoisille ja yhteiskunnalliselta merkitykseltään toisistaan poikkeaville yrityksille säädetty poikkeavia kirjanpitovaatimuksia. Yritykset, jotka noudattavat pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista annetun asetuksen pien- tai mikroyrityssäännöstöä, eivät ole velvollisia laatimaan kirjanpitolain mukaista toimintakertomusta tai rahoituslaskelmaa. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 112.)

Tase kuvaa yrityksen taloudellista asemaa tilinpäätöshetkellä. Taseessa esitetään yrityksen varojen määrä vastaavaa-puolella sekä tämän varallisuuden rahoituksen lähteet ja määrä vastattavaa-puolella. Tuloslaskelmasta näkee yrityksen toiminnan tuloksen muodostumisen tilikauden aikana. Tuloslaskelman tulee lähtökohtaisesti sisältää kaikki tilikauden aikana kirjatut tuotto- ja kuluerät, joiden erotus on tilikauden tulos. Rahoituslaskelma on selvitys varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana. Liitetietojen tarkoitus on täydentää tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman antamaa kuvaa. (Kallunki 2014, 31–35; Salmi 2012, 26.)

3.2 Tilinpäätösten oikaisu

Tilinpäätösanalyysin tavoitteena on saattaa eri tilikaudet ja yritykset toimialoittain vertailukelpoiksi (Kallunki 2014, 12–13). Tilinpäätös ei ole suoraan vertailukelpoinen eri tilikausien tai eri yritysten välillä ilman tilinpäätöksen oikaisua. Ravintoloiden tilinpäätöksiä oikaistaan soveltaen Ilari Salmen (2012), Juha-Pekka Kallunkin (2014) ja Yritystutkimus ry:n (2017) ohjeita. Tilinpäätöksessä ilmoitettu tilikauden tulos ja rahoitusasema eivät välttämättä anna oikeaa kuvaa yrityksen tilanteesta, joten tuloslaskelman oikaisulla pyritään selvittämään säännöllisen ja jatkuvan liiketoiminnan tulos (Salmi 2012, 144–145).

Oikaistua tuloslaskelmaa varten aine- ja tarvikekäyttö lasketaan vähentämällä virallisen tuloslaskelman aine- ja tavaraostoista kyseisten varastojen lisäys tai vastaavasti lisäämällä ostoihin niiden varastojen vähennys. Henkilöstökulut-erään yhdistetään kaikki ennakonpidätyksen alaiset palkat, niihin verrattavat kulut sekä muut palkan perusteella määräytyvät henkilösivukulut ja eläkekulut. Suunnitelman mukaiset poistot erotetaan oikaistussa tuloslaskelmassa eri kululajeista omaksi eräkseen, jotta saadaan laskettua käyttökate. Tuloslaskelmaa oikaistaessa poikkeukselliset kertaluonteiset tulosta parantavat tai heikentävät erät siirretään satunnaisiin tuottoihin tai kuluihin. Yritystutkimus ry:n

ohjeiden mukaan yrityksen varsinaiseen toimintaan saatuja avustuksia, kuten tutkimusavustukset tai työllistämistuet, ei kuitenkaan oikaista, vaan ne käsitellään liiketoiminnan muina tuottoina. (Yritystutkimus ry 2017, 19–23.)

Taseen oikaisun tarkoituksena on oikaista sellaiset erät, joilla ei todellisuudessa ole tuloentuottamiskykyä tai merkitä näkyviin sellainen varallisuus, jota ei ole merkitty taseeseen. Taseen oikaisussa tiettyjä taseen eriä yhdistellään ja siirretään Yritystutkimus ry:n mallin mukaisesti. Ensinnäkin virallisen taseen vaihtuvien vastaavien pitkäaikaiset saamiset siirretään oikaistussa taseessa pysyvien vastaavien sijoituksiin ja pitkäaikaisiin saamisiin. Oikaistun taseen lyhytaikaisiin muihin saamisiin yhdistetään lyhytaikaiset muut saamiset, lainasaamiset ja siirtosaamiset ja pitkäaikaisiin muihin saamisiin vastavasti pitkäaikaiset. Ohjeiden mukaisesti muut pitkäaikaiset velat -erään yhdistetään virallisesta taseesta ostovelat, muut velat ja siirtovelat. (Yritystutkimus 2017, 31–49.)

Osakeyhtiölain mukaisella pääomalainalla voidaan kattaa negatiivinen oma pääoma. Tämä tarkoittaa, että vaikka pääomalaina olisi kirjattu vieraaseen pääomaan virallisessa taseessa, on sitä oikaistava omaan pääomaan, jos yrityksen pääoma olisi muuten negatiivinen. Pääomalainaa saadaan oikaista sen verran, että kertyneet tappiot saadaan katettua ja sidottu oma pääoma säilytettyä omassa pääomassa. Oikaistun taseen omaksi pääomaksi voi tässä tapauksessa tulla enintään sidotun oman pääoman määrä ja loput pääomalainasta on jätettävä vieraaseen pääomaan. (Yritystutkimus ry 2017, 46–47.)

Liitetiedoista löytyvät taseen ulkopuoliset vastuut saattavat joissakin tapauksissa olla todellisuudessa velkaa. Tämän takia maksamatta olevat rahoitusleasing-sopimukset oikaistaan taseeseen vastaavaa-puolelle pitkäaikaiseksi omaisuudeksi ja vastattavaa-puolelle velaksi. Salmen mukaan, jos liitetiedoissa ei ole lainoja eritelty valmiiksi, pitää vieraan pääoman jakaminen korottomaan ja korolliseen tehdä arvion varaisesti. Jos ravintoloiden tilinpäätöksissä ei ole muuta mainittu, oletetaan oikaistussa taseessa pitkäaikainen vieras pääoma sekä lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta korollisiksi. Ostovelat, muut lyhytaikaiset velat ja siirtovelat oletetaan korottomiksi. (Salmi 2012, 156–157.) Tilinpäätöksen erien oikaisemisen jälkeen pystytään laskemaan varsinaiset tunnusluvut.

3.3 Tunnusluvut

Tilinpäätöstietojen tehokasta hyödyntämistä varten on laaja tilinpäätösinformaation numeroaineisto tiivistettävä tunnusluvuiksi ja analysoitava, jotta yrityksen taloudellisesta tilanteesta voidaan tehdä oikeita johtopäätöksiä (Kallunki 2014, 202). Tunnuslukuja voidaan tulkita useasta eri suunnasta ja tulkinnan lähtökohtana voi olla sen absoluuttinen arvo, muutos ja muutoksen suunta, toimialan ja kilpailijoiden tunnusluvut tai yritykselle asetetut tavoitteet (Salmi 2012, 44). Tunnuslukujen avulla ravintoloiden tilinpäätösinformaatio saadaan vertailukelpoiseksi, jotta eri vuosien ja eri ravintoloiden taloudellista tilannetta pystytään vertailemaan toisiinsa ja toimialaan yleisesti. Seuraavaksi käydään lyhyesti läpi tunnuslukuja, joita opinnäytetyössä tullaan käsittelemään ja analysoimaan. Opinnäytetyössä käytetään tunnuslukujen laskemiseen Yritystutkimus ry:n (2017) Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi -teoksessa käsiteltyjä kaavoja. Liitteessä 1 on esitetty yhdessä taulukossa kaikki tässä opinnäytetyössä käytetyt tunnuslukukaavat.

3.3.1 Kannattavuus

Kannattavuutta voidaan pitää yhtenä yrityksen toimintaedellytysten kannalta tärkeimmistä mittareista. Kannattavuutta mitattaessa tutkitaan yrityksen kykyä tuottaa liiketoiminnallaan tuloja enemmän kuin niiden hankkimiseksi on aiheutunut menoja. Kannattavuuden mittarit voidaan jakaa liikevaihtoon suhteutettuihin tulosprosentteihin sekä pääomaan suhteutettuihin tuotto prosentteihin. Leppiniemi ja Kykkänen kutsuvat lähestymistapaa, jossa yrityksen 12 kuukauden tulosta verrataan liikevaihtoon, voittoprosenttilähestymistavaksi, mutta muussa kirjallisuudessa puhutaan yleisesti tulosprosentteista ja kyseistä nimitystä käytetään jatkossa myös tässä työssä. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 159; Yritystutkimus ry 2017.)

Kannattavuuden analysoimiseksi ravintoloille lasketaan sekä tulosprosentit että pääomantuotto prosentit. Liikevaihtoon suhteutettuja kannattavuuden tunnuslukuja ovat käyttökate-, liiketulos- ja nettotulosprosentit (Yritystutkimus ry 2017, 63–65). Käyttökateprosentin avulla nähdään, kuinka paljon yrityksen liikevaihdosta jää katetta, kun siitä on vähennetty yrityksen toimintakulut. Tunnusluku saadaan lisäämällä tuloslaskelman liikevoittoon poistot ja arvonalentumiset ja suhteuttamalla näin saatu summa liikevaihtoon (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 159). Käyttökateella kannattavuutta arvioidessa oleellista on vertailla käyttökateprosenttia toimialalukuihin. Yritystutkimus ry:n mukaan palvelulojen käyttökateprosentit asettuvat vaihteluvälille 5–15 prosenttia (2017, 64). Työ- ja

elinkeinoministeriön tilastopalvelusta löytyy ravintoloiden ja vastaavan ravitsemistoiminnan eli toimialaluokan 561 tunnuslukuja vuosilta 2016–2020, joten tunnuslukuanalyysin käyttökateprosentteja ja muita tunnuslukuja voi suuntaa antavasti vertailla Finnveran tilinpäätöstilastoihin. Esimerkiksi vuonna 2019 ravintoloiden käyttökateprosentin mediaani on ollut 5,4 prosenttia ja yläkvartiili 11,0 prosenttia. (TEM-tilastopalvelut.)

Liiketulosprosentti kertoo, kuinka paljon varsinaisen toiminnan tuotoista on jäänyt käteen ennen rahoituseriä ja veroja. Tämä luku ottaa huomioon myös poistot ja arvonalentumiset. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 160.) Yritystutkimus ry:n mukaan liiketulosprosenttia voidaan arvioida seuraavien ohjearvojen mukaisesti: yli 10 prosenttia on hyvä, 5–10 prosenttia on tyydyttävä ja alle viisi prosenttia on heikko (2017, 65). Nettotulosprosentti on yrityksen omistajille jäävä osuus tilikauden tuloksesta, eikä siinä ole mukana tuloslaskelman satunnaisia eriä ja tilinpäätössiirtoja. Tämän tunnusluvun positiivinen arvo ilmaisee, että yritys on pystynyt selviytymään varsinaisella liiketoiminnallaan lainojen koroista sekä käyttöpääoman ja investointien omarahoituksesta. Nettotuloksen riittävyys määräytyy pääosin yrityksen voitonjakotavoitteiden mukaan. Toimintaa ei voi kuitenkaan pitää kannattavana, jos nettotulos on negatiivinen. (Yritystutkimus ry 2017, 65.)

Kokonaispääoman tuottoprosentti kertoo, kuinka paljon tilikauden aikana yritystoimintaan sitoutuneelle pääomalle on kertynyt tuottoa ennen rahoituskuluja ja veroja, ja kuinka yritys on kyennyt huolehtimaan käytössään olevasta kokonaispääomasta. Sijoitetun pääoman tuottoprosentti puolestaan mittaa, kuinka paljon yritys on onnistunut tekemään tuloista suhteessa liiketoimintaan sijoitettuun omaan ja vieraaseen korolliseen pääomaan. Omistajien ja sijoittajien kannalta yksi tärkeimmistä kannattavuutta kuvaavista mittareista on oman pääoman tuottoprosentti, joka kertoo, kuinka paljon yritys on tuottanut lisäarvoa eli voittoa omalle pääomalle tilikauden aikana. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 161–162; Yritystutkimus ry 2017, 66–68.)

3.3.2 Maksuvalmius

Yrityksen maksuvalmiuden eli likviditeetin mittareilla tarkastellaan yrityksen rahoituksen riittävyttä lyhyellä aikavälillä. Maksuvalmiuden tunnusluvut kuvaavat yrityksen likvidien rahavarojen sekä muun nopeasti rahaksi muutettavan omaisuuden suhdetta lyhytaikaisiin velkoihin. Maksuvalmiutta mittaavien tunnuslukujen suurin ongelma on se, etteivät ne huomioi eri toimialojen kausivaihteluja, vaan ne mittaavat maksuvalmiutta ainoastaan tilinpäätöspäivän tilanteesta. (Kallunki 2014, 123.)

Ravintoloiden maksuvalmiutta analysoidaan Quick ration, Current ration ja rahoitustulosprosentin avulla. Maksuvalmiuden tiukimpana mittarina voidaan pitää Quick ratiota, sillä sen laskemisessa käytetään ainoastaan yrityksen rahoitusomaisuutta eli yrityksen lyhytaikaisia saamisia ja rahavaroja, kuten käteiskassaa, pankkitilejä ja rahoitusarvopapereita, eikä vaihto-omaisuutta oteta huomioon maksuvalmiuseränä. (Kallunki 2014, 124.) Yritystutkimus ry:n mukaan Quick ratio on hyvä, jos se on yli 1, tyydyttävä, jos se on välillä 0,5–1 ja heikko, jos se on alle 0,5 (2017, 75).

Current ratio eli rahoitus- ja vaihto-omaisuuden yhteenlasketun summan ja lyhytaikaisen vieraan pääoman suhdetta kuvaava tunnusluku tarkastelee maksuvalmiutta hieman laajemmin sekä pidemmällä aikavälillä kuin Quick ratio. Current ratio ottaa huomioon myös nopeasti realisoitavan vaihto-omaisuuden, mutta tunnuslukua käytettäessä on otettava huomioon vaihto-omaisuuteen liittyvät epävarmuustekijät, kuten epäkurantin varasto osuus taseesta. (Kallunki 2014, 125.) Yritystutkimus ry:n mukaan Current ratio on hyvä, jos se on yli 2, tyydyttävä, jos se on välillä 1–2 ja heikko, jos se on alle 1 (2017, 75).

Rahoitustulosprosentti kertoo yrityksen kyvystä suoriutua sitoumuksistaan tulorahoituksen avulla. Mikäli rahoitustulos on negatiivinen, se tarkoittaa yleensä, että yritys on joutunut kattamaan rahoituskulujaan joko lisävelalla tai purkamalla likviditeettiään. Kestävän liiketoiminnan kehitys edellyttää, että yrityksen tulorahoitus kattaisi vähintään lainojen lyhennykset ja lyhyelläkin aikavälillä rahoitustulos ylittäisi nollatason. Yritystutkimus ry:n teoksessa rahoitustulosprosentti on mukana kannattavuuden tunnusluvuissa, mutta opinnäytetyössä rahoitustulosprosenttia hyödynnetään yhtenä maksuvalmiuden tunnusluvuista Alma Talentin Tunnuslukuoppaan mukaisesti. (Rahoitustulos ja rahoitustulos-%; Yritystutkimus ry 2017, 65.)

3.3.3 Vakavaraisuus

Yrityksen vakavaraisuutta tarkasteltaessa tutkitaan pääomarakennetta. Pääoma- eli rahoitusrakenne kertoo yrityksen kyvystä suoriutua maksuveloitteistaan pitkällä aikavälillä. (Kallunki 2014, 115.) Pääomarakenteen terveyden mittaamisella arvioidaan taseen oman ja vieraan pääoman suhdetta ja sitä tulee tutkia riittävän monelta suunnalta, sillä tilinpäätöksen luvut eivät aina anna todellista kuvaa yrityksen omaisuuden arvosta ja velkaantumiskyvystä. (Salmi 2012, 186–187.)

Ravintoloiden vakavaraisuutta analysoidaan omavaraisuusasteen, suhteellisen velkaantuneisuuden ja nettovelkaantumisasteen tunnusluvulla. Omavaraisuusaste saadaan jakamalla oma pääoma taseen loppusummalla ja se mittaa yrityksen vakavaraisuutta huomioiden myös sijoitusvarallisuuden sekä korottoman pääoman. Tunnusluvun arvo kertoo, kuinka suuri osuus yrityksen varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla ja siitä voi lisäksi päätellä, mikä on yrityksen kyky selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Yritystutkimus ry:n mukaan omavaraisuusasteen ohjearvot ovat seuraavanlaiset: yli 40 prosenttia on hyvä, 20–40 prosenttia on tyydyttävä ja alle 20 prosenttia on heikko tulos. (Kallunki 2014, 119; Yritystutkimus ry 2017, 69–70.)

Suhteellinen velkaantuneisuus lasketaan suhteuttamalla yrityksen velat eli vieras pääoma liikevaihtoon. Jyrki ja Mervi Niskasen mukaan tunnusluku sopii hyvin saman toimialan yritysten vertailuun, sillä oletettavasti samalla toimialalla kustannus- ja taserakenteet ovat samantyyppiset (2004, 132). Yritystutkimus ry:n mukaan tuotannollisissa yrityksissä suhteellisen velkaantuneisuuden ohjearvot ovat seuraavanlaiset: alle 40 prosenttia on hyvä, 40–80 prosenttia on tyydyttävä ja yli 80 prosenttia on heikko. Mitä korkeampi suhteellinen velkaantuneisuus on, sitä parempi tulisi myös liiketuloksen olla, jotta yritys selviäisi vieraan pääoman velvoitteistaan. (Yritystutkimus ry 2017, 70–71.)

Nettovelkaantumisaste tunnetaan yleisesti myös nimellä gearing ja se lasketaan siten, että korollisesta vieraasta pääomasta vähennetään yrityksen rahavarat ja näin saatu luku suhteutetaan oikaistuun omaan pääomaan. Yritys on sitä velkaantuneempi, mitä suurempi tunnusluku on. (Niskanen & Niskanen 2004, 133.) Jos nettovelkaantumisaste on alle yksi, sitä voidaan pitää hyvänä. Tunnusluvun arvo on kuitenkin heikko, jos luvun miinusmerkkisyys johtuu negatiivisesta omasta pääomasta. (Yritystutkimus ry 2017, 71.)

3.3.4 Kasvu

Yksi tärkeä liiketoiminnan menestymisen mittari on kasvu. Kasvu ajatellaan yleensä positiivisena asiana, mutta liian voimakas kasvu saattaa asettaa haasteita yrityksen kannattavuudelle tai rahoitusjärjestelyille. Yrityksen kasvun tunnuslukuja ovat muun muassa liikevaihdon, taseen loppusumman, eri tuloserien ja osakekohtaisten osinkojen ja tuloksen kasvu. (Kallunki 2014, 111–113; Salmi 2012, 6.)

Tässä opinnäytetyössä lasketaan ravintoloille kasvun analysoimiseksi liikevaihdon muutosprosentti. Liikevaihdon muutos- tai toisin sanoen kasvuprosentilla mitataan kasvukehitystä sekä arvioidaan yrityksen myyntimenestystä. Lukuun voi vaikuttaa myös esimerkiksi muutokset yritysraakenteessa. Liikevaihdon kasvulle ei varsinaisesti ole määritelty normiarvoja, mutta vuotuinen inflaatio muodostaa minimin, sillä mikäli kasvu ei sitä ylitä, ei yritys ole saanut aikaan reaalista kasvua, vaikka muutosprosentti olisikin positiivinen. (Liikevaihdon kasvu-%.) Opinnäytetyössä lähdetään siitä oletuksesta, että kaikkien analysoitavana olevien ravintoloiden liikevaihdon kasvuprosentti on ollut negatiivinen vuonna 2020 koronapandemian takia asetettujen ravintolarajoitusten ja sulkujen vuoksi.

4 Aineisto

4.1 Ravintolat

Opinnäytetyön aineisto koostuu kolmen ravintolan tilinpäätöksistä vuosilta 2016–2020. Tilinpäätökset on hankittu Patentti- ja Rekisterihallituksen Virre-palvelusta, josta löytyy kaikki Kaupparekisteriin rekisteröidyt tilinpäätökset. Rekisteröityjen virallisten tilinpäätösten tiedot ovat julkisia. Yksikään ravintoloista ei toimi opinnäytetyön toimeksiantaja, joten ravintoloista käytetään opinnäytetyössä nimityksiä Yritys A, Yritys B ja Yritys C.

Ravintolat sijaitsevat Helsingin Töölön kaupunginosassa lähellä toisiaan ja ovat hintatasoltaan suunnilleen samantasoisia á la carte -ravintoloita. Läheinen sijainti on analyysin kannalta tärkeää, sillä koronatilanne ja ravintoloihin kohdistuvat rajoitukset ovat vaihdelleet alueellisesti. Kohdeyritykset ovat samalta alueelta, joten niihin on kohdistunut samat ravintolarajoitukset. Vertailun kannalta on olennaista, että ravintolat ovat samantyyppisiä, jolloin ne myös houkuttelevat todennäköisesti samankaltaista asiakaskuntaa.

Yritys A on verkkosivujensa mukaan tarjoillut ranskalaisen keittiön klassikoita vuodesta 1996. Yritys B on avattu vuonna 1966 ja on verkkosivujensa mukaan ”hivenen ranskalaisvaikutteinen” ravintola. Yritys C on perustettu vuonna 1985 ja on verkkosivujensa mukaan ”kotimainen kortteliravintola”, joka tarjoilee suomalaisskandinaavisia klassikoita. Kaikissa kolmessa ravintolassa on normaalioloissa tarjolla lounasta ja à la carte -menua, jossa pääruokien hinnat vaihtelevat 18 eurosta 33 euroon. Ravintoloiden kotisivujen perusteella Yritys A on kolmesta ravintolasta tyyliältään hienostunein ja kohdistaa mainontaansa Kansallisoopperan asiakkaille. Yritys C vaikuttaa ravintoloista arkisimmalta ja ai-

noa kolmesta, joka mainostaa itseään myös baarina. Yritys B on kotisivujensa perusteella näiden kahden välimaastossa. (Yritys A; Yritys B; Yritys C.) Seuraavaksi esitellään lyhyesti tilinpäätösten sisältö ja tilinpäätösten eriin tehdyt oikaisut.

4.2 Tilinpäätösten esittely

Opinnäytetyötä varten analysoitiin A:n, B:n ja C:n tilinpäätökset vuosilta 2016–2020. Tilinpäätökset sisältävät taseet, tuloslaskelmat ja liitetiedot. Tilinpäätöksissä ei ole mukana rahoituslaskelmia tai toimintakertomuksia. Ravintolat noudattavat tilinpäätöksissään pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista annetun asetuksen eli PMA:n pienyrityssäännöstöä, jolloin ne eivät ole velvollisia laatimaan kirjanpitolain 3 luvun 1 a §:n mukaista toimintakertomusta. Siinä tapauksessa, että tieto on olennainen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi yrityksen tilanteesta, tulee se esittää liitetietona (PMA 3: 13 §). Jokaisen tilinpäätöksen yhteydestä löytyy tilintarkastuskertomus. Kaikki 15 tilintarkastuskertomusta on vakiomuotoisia, mikä tarkoittaa, että tilintarkastajat ovat kertomusten mukaan todenneet tilinpäätösten antavan oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Ravintoloiden tilinpäätösten liitetiedoissa on kerrottu muun muassa taseen ulkopuolisista vastuista, lähipiiritapahtumista ja hallituksen esityksestä voitosta. Vuosina 2016–2018 yhdellekään ravintolalla ei ole liitetietoja liittyen olennaisiin tapahtumiin tilikaudella tai tilikauden jälkeen. Vuoden 2019 tilinpäätöksissä olennaisena tapahtumana tilikauden jälkeen kerrotaan COVID-19-pandemiasta johtuvasta kahden kuukauden ravintolasulusta keväällä 2020. Vuoden 2020 tilinpäätöksissä COVID-19-pandemian vaikutukset näkyvät selvästi niin liikevaihdossa kuin liitetiedoissa. A oli suljettuna 18.3.-11.8.2020, B oli suljettuna 18.3.-4.8.2020 ja C oli suljettuna 28.3.-31.5.2020 välisen ajan. Kukin ravintola sai valtiolta hyvitystä asiakastilojen suljettuna pitämisestä rajoituskaudella 4.4.-31.5.2020 sekä uudelleentyöllistämisen tukea. Tämän lisäksi kaikki kolme ravintolaa saivat Business Finlandilta kehittämisrahoitusta liiketoiminnan häiriötilanteissa. Olennaisena tapahtumana tilikauden 2020 jälkeen kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa koronapandemian voimistumisesta vuosien 2020–2021 vaihteessa sekä uudesta ravintolasulusta ajalla 9.3.-18.4.2021. Koronapandemian takia kunkin yrityksen tilinpäätöksen liitetiedoissa arvioidaan lähitulevaisuuden liiketoimintaedellytysten olevan rajalliset.

Alla olevassa taulukossa 1 on tiivistettynä virallisista tilinpäätöksistä avainluvut eli kunkin tilikauden liikevaihto, tilikauden tulos, oma pääoma ja taseen loppusumma. Taulukosta

1 näkee, että vuosina 2016–2019 jokaisen kolmen ravintolan vuosittainen liikevaihto ylitti miljoonan. C:llä on ollut korkein liikevaihto, parhaimmillaan 1,66 miljoonaa vuonna 2019, kun taas A:n liikevaihto oli parhaimmillaankin vain 1,18 miljoonaa vuonna 2017. Kunkin ravintolan liikevaihto laski selkeästi vuonna 2020 aikaisemmista vuosista ja ainoastaan C:n liikevaihto ylitti miljoonan. Tilikauden tuloksissa on nähtävissä samanlainen kehitys. Tarkasteluajanjaksolla A:n tilikauden tulos on selvästi heikoin kolmesta, kun taas C:llä on joka vuosi paras tulos kolmesta yrityksestä. A:lla ja B:llä oli vuonna 2020 negatiivinen tilikauden tulos. C:n tulos pysyi vuonna 2020 positiivisena, mutta laski 126 000 euroa edellisvuoteen verrattuna.

Taulukko 1. Virallisten tilinpäätösten avainluvut* 2016–2020.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liikevaihto					
Yritys A	1 075 700 €	1 179 700 €	1 158 800 €	1 130 100 €	561 100 €
Yritys B	1 376 800 €	1 460 600 €	1 444 100 €	1 424 900 €	520 800 €
Yritys C	1 466 800 €	1 490 000 €	1 520 100 €	1 656 400 €	1 045 500 €
Tilikauden tulos					
Yritys A	-12 000 €	55 000 €	12 400 €	2 500 €	-84 200 €
Yritys B	79 700 €	63 100 €	89 000 €	102 000 €	-79 700 €
Yritys C	99 200 €	63 400 €	101 300 €	143 000 €	16 700 €
Oma pääoma					
Yritys A	-252 400 €	-197 400 €	-185 000 €	-182 500 €	-266 700 €
Yritys B	281 100 €	320 200 €	383 100 €	456 500 €	350 700 €
Yritys C	251 400 €	237 900 €	215 300 €	209 800 €	237 700 €
Taseen loppusumma					
Yritys A	314 800 €	314 000 €	328 000 €	264 300 €	308 000 €
Yritys B	576 000 €	607 000 €	625 600 €	662 000 €	611 000 €
Yritys C	533 700 €	508 600 €	502 400 €	597 600 €	629 400 €

*Virallisten tilinpäätösten luvut on pyöristetty ja esitetään taulukossa 100 euron tarkkuudella.

Taulukkoon 1 on lisäksi koottu taseista oma pääoma ja taseiden loppusummat. A:lla on ollut viimeisen viiden vuoden ajan negatiivinen pääoma, eikä taseen loppusumma ole noussut missään vaiheessa yli 330 000 euron. B:n oma pääoma on noussut tasaisesti vuodesta 2016 vuoteen 2019 asti, mutta vuonna 2020 oma pääoma laski negatiivisen tuloksen vuoksi. B:n taseen loppusumma ei kuitenkaan laskenut samassa määrin ja pysyi vuonna 2020 yli kuudessa sadassa tuhannessa eurossa. C:n oma pääoma oli korkeimmillaan vuonna 2016 ja taseen loppusumma oli alhaisimmillaan noin puoli miljoonaa euroa vuonna 2018, kun se vuonna 2020 oli noussut korkeimmilleen.

Taulukossa 2 on esitetty tilinpäätösten liitetietojen mukaiset työntekijöiden määrät viiden vuoden ajalta. Taulukosta näkee, että työntekijöiden määrä on hitaasti kasvanut vuoteen 2019 asti, jolloin kaikki kolme ravintolaa ilmoittivat liitetiedoissaan henkilöstön määräksi

14. Vuonna 2020 tilinpäätöksen liitetiedoissa työntekijöiden määrä oli kuitenkin laskenut. Suurin pudotus oli B:llä, jonka työntekijämäärä lähes puolittui yhden tilikauden aikana. Työntekijöiden lukumäärän huomioiminen tilinpäätösanalyysissä on tärkeää, koska se antaa viitteitä siitä, missä määrin ravintola on sopeuttanut henkilöstökulujaan vaikeassa taloudellisessa tilanteessa.

Taulukko 2. Liitetietojen mukaiset työntekijöiden määrät vuosina 2016–2020.

Työntekijöiden määrä	2016	2017	2018	2019	2020
Yritys A	12	11	13	14	11
Yritys B	11	11	13	14	8
Yritys C	11	12	12	14	12

Ennen tilinpäätösten oikaisuja ja tunnuslukujen laskemista voidaan näistä virallisista luvuista päätellä, että kolmesta ravintolasta A:lla on mennyt heikoiten alhaisemman liikevaihdon ja negatiivisen oman pääoman perusteella. C:llä on ollut vuodesta toiseen paras liikevaihto ja tulos, mutta B:llä on ollut parempi oma pääoma ja taseen loppusumma vuotta 2020 lukuun ottamatta. Seuraavassa kappaleessa avataan sitä, miten tilinpäätöksiä on oikaistu ennen tunnuslukujen laskemista.

4.3 Tilinpäätösten oikaisut

Tilinpäätöksiä oikaistiin kappaleessa 3.2 käsiteltyjen ohjeiden ja teorioiden mukaisesti. Oikaisuja varten jokaisen tilinpäätöksen luvut ja olennaiset liitetiedot syötettiin käsin Excel-taulukkoon. Excelissä tehtiin kaksi erillistä välilehteä. Ensimmäiselle välilehdellä kirjattiin virallisten tilinpäätösten luvut sellaisenaan. Toiselle välilehdelle tehtiin oikaistut tuloslaskelmat ja taseet siten, että luvut poimittiin ensimmäisen välilehden virallisista tuloslaskelmista ja taseista. Tässä kappaleessa avataan enemmän, mitä oikaisuja kunkin yrityksen tilinpäätöksiin tehtiin. Oikaistut tuloslaskelmat ja taseet selityksineen löytyvät liitteistä 2 (Yritys A), liite 3 (Yritys B) ja liite 4 (Yritys C).

Oikaistujen tuloslaskelmien aine- ja tarvikekäyttö laskettiin vähentämällä virallisen tuloslaskelman aine- ja tavaraostoista näiden varastojen lisäys tai vastaavasti lisäämällä ostoihin kyseisten varastojen vähennys. Henkilöstökuluihin yhdistettiin palkat, eläkekulut ja muut henkilösivukulut. Suunnitelman mukaiset poistot erotettiin omaksi eräkseen. Välittömät verot siirrettiin rahoituskulujen ja tuottojen kanssa samaan ryhmään ennen nettotulosta. Valtiolta saatuja hyvityksiä asiakastilojen suljettuna pitämisestä ja uudelleentyöl-

listämisen tukia ei oikaistu analyysissa, koska ne oli tarkoitettu korvaamaan sulkemisesta ja rajoituksista aiheutuneita kuluja ja saamatta jäänyttä katetta. Tilinpäätösten ja liitetietojen perusteella ei pystytty tekemään oikaisuja satunnaisiin tuottoihin, satunnaisiin kuluihin tai muihin tuloksen oikaisuihin. Jos käytössä olisi ollut tilikohtaiset tuloslaskelmat ja taseet, olisi oikaisuja pystytty tekemään yksityiskohtaisemmin.

Taseiden oikaisuissa on enemmän hajontaa eli osa oikaisuista koski kaikkia tilikausia ja osa vain tiettyä ravintolaa tai tilikautta. Kaikkien tilinpäätösten kohdalla oikaistiin virallisen taseen vaihtuvien vastaavien pitkäaikaiset saamiset oikaistun taseen pysyvien vastaavien sijoituksiin ja pitkäaikaisiin saamisiin. Muihin pitkäaikaisiin saamisiin yhdistettiin virallisen taseen pitkäaikaiset muut saamiset sekä lainasaamiset. Muihin lyhytaikaisiin saamisiin yhdistettiin virallisen taseen lyhytaikaiset lainasaamiset, muut saamiset sekä siirtosaamiset. Oikaistun taseen vastattavaa-puolella yhdistettiin puolestaan muut pitkäaikaiset velat -erään virallisesta taseesta ostovelat, muut velat ja siirtovelat. Muut korottomat lyhytaikaiset velat -erään yhdistettiin virallisen taseen muut velat sekä siirtovelat.

Yritys A:n (liite 2) taseeseen oikaistiin liitetietojen mukaiset jäljellä olevat leasingmaksut taseen vastaavaa-puolelle leasingomaisuutena ja vastattavaa-puolelle leasingvastuina. Kuten kappaleessa 4.2 ilmeni, oli A:n oma pääoma kaikkina viitenä tilinpäätösvuotena negatiivinen virallisessa taseessa. Tämän takia vieraaseen pääomaan kirjattua pääomalainaa oikaistiin Yritystutkimus ry:n ohjeiden mukaisesti omaan pääomaan sen verran, että oikaistuksi omaksi pääomaksi saatiin sidotun oman pääoman määrä (2017, 46–47). Jäljelle jäävä osuus pääomalainasta jätettiin vieraaseen pääomaan. A:n tilinpäätösten liitetiedoissa esitettiin pääomalainalle kertyneet maksamattomat korot korkovastuina. A:n tuloskehityksen ja taseen oman pääoman perusteella on kuitenkin ilmeistä, että maksuvelvollisuutta ei syntynyt tarkastelujakson tilikausilla tai seuraavalla tilikaudella, joten korkovastuu jätettiin huomiotta taseen oikaisuissa.

Yritys B:n (liite 3) ja Yritys C:n (liite 4) vastaavaa-puolella oikaistiin lisäksi pitkäaikaisiin sisäisiin saamisiin tilinpäätösten liitetietojen mukaiset lainasaamiset lähipiiriyhtiöiltä, jotka virallisissa tilinpäätöksissä esitettiin eri tilikausina joko lainasaamisissa, muissa veloissa tai saamisissa omistusyhteisyrittäjillä. Lainasaamiset lähipiiriyrittäjiltä koostuivat liitetietojen mukaan korollisesta lainasta.

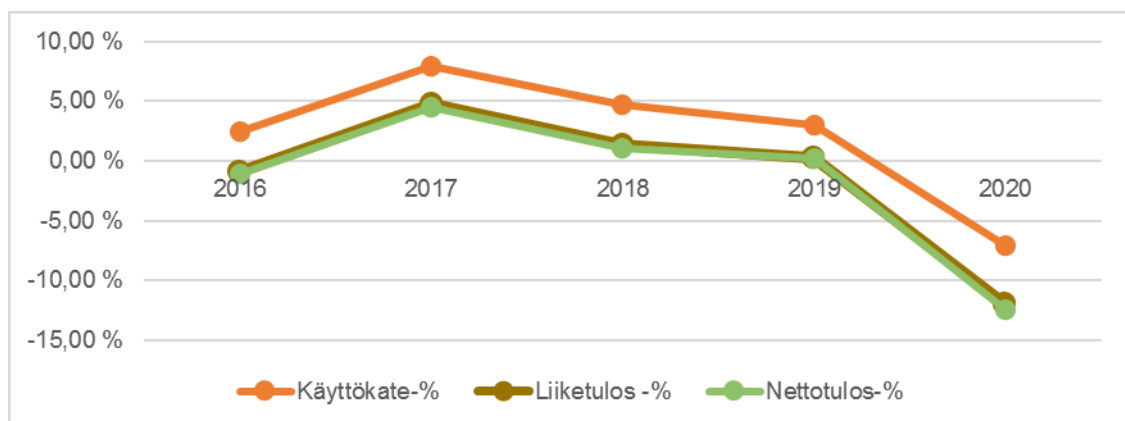
5 Tunnuslukuanalyysi

Tunnusluvut laskettiin Excel-laskentataulukon avulla. Ensimmäisenä tehtiin yhteen sarakkeeseen yhden ravintolan yhden tilikauden tunnuslukujen laskentakaavat liitteessä 1 esitettyjen kaavojen mukaisesti. Tunnuslukuja varten tarvittavat luvut poimittiin samassa Excel-tiedostossa sijaitsevista oikaistuista tuloslaskelmista ja taseista. Kun yhden yrityksen yhden tilikauden tunnusluvut olivat valmiit, kopioitiin Excelissä tunnuslukujen kaavat siten, että Excel-kaavat automaattisesti poimi oikeat luvut oikaistuista tuloslaskelmista ja taseista myös muiden tilikausien tunnuslukujen laskemista varten. Tässä kappaleessa käydään läpi Yritys A:n, Yritys B:n ja Yritys C:n tunnusluvut ravintolakohtaisesti.

5.1 Yritys A

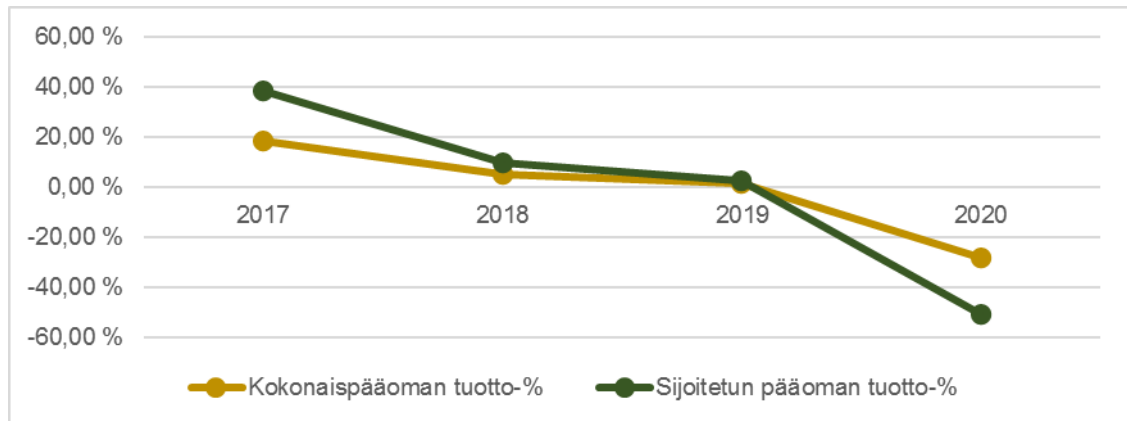
5.1.1 Kannattavuus

Yritys A:n tunnusluvut löytyvät kokonaisuudessaan liitteestä 5. Kuvio 1 osoittaa, että A:n tulosprosentit olivat korkeimmillaan vuonna 2017, minkä jälkeen ne ovat tasaisesti laskeneet. Käyttökate pysyi positiivisena vuosien 2016–2019 aikana, mutta laski -7,09 prosenttiin vuonna 2020. Sekä liiketulosprosentti että nettotulosprosentti olivat korkeimmillaan vuonna 2017, mutta liiketulosprosentti ei korkeimmillaankaan noussut yli 5 prosentin, mikä tarkoittaa, että Yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan tunnusluvun arvo on ollut koko tarkastelujakson ajan heikko. Vuonna 2018 sekä liiketulos- että nettotulosprosentti olivat noin prosentin luokkaa ja 2019 lähes nollan tuntumassa. Vuonna 2020 molemmat tunnusluvut laskivat pyöristettynä -12 prosenttiin. Tulosprosenttien perusteella A:n kannattavuus on laskenut tarkastelujakson aikana vuodesta 2017 lähtien.

Kuvio 1. Yritys A:n tulosprosentit.

A:n pääoman tuotto prosentteja havainnollistetaan alla kuviossa 2. Kokonaispääoman ja sijoitetun pääoman tuotto prosentit olivat korkeimmillaan vuonna 2017, jonka jälkeen ne laskivat nollan tuntumaan vuoteen 2019 mennessä. Vuonna 2020 kokonaispääoman tuotto oli -28 prosenttia ja sijoitetun pääoman tuotto oli -51 prosenttia. Yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan A:n kokonaispääoman tuotto on ollut hyvä ainoastaan vuonna 2017 ja pysynyt heikkona tämän jälkeen.

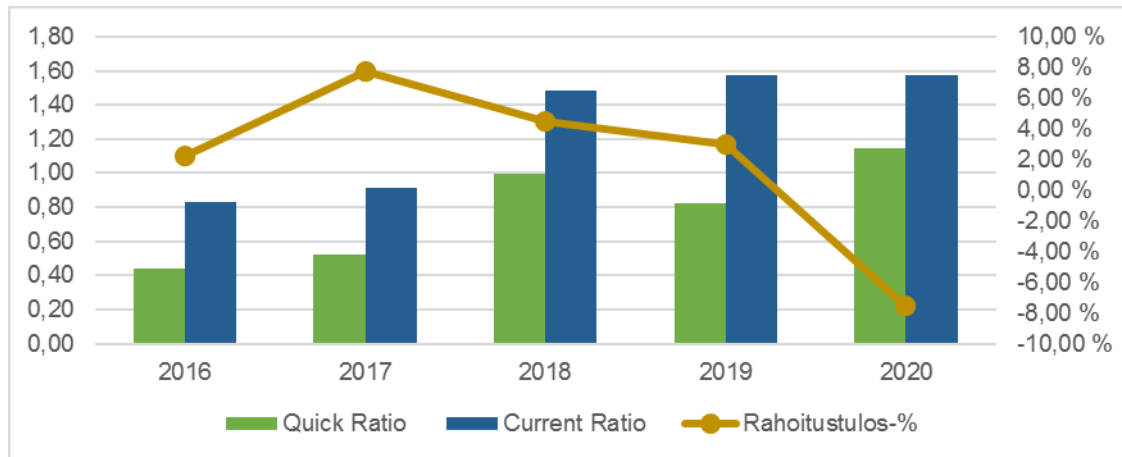

Kuvio 2. Yritys A:n kokonaispääoman ja sijoitetun pääoman tuotto prosentit.

Oman pääoman tuotto prosentti puuttuu kuvioista 2 kokonaan, koska kyseisen tunnusluvun erittäin suuret vaihtelut tekisivät kuvioista vaikeasti luettavan. A:n virallisen taseen negatiivista omaa pääomaa oikaistiin pääomalainalla, mikä vaikutti merkittävästi oman pääoman tuotto prosenttiin. Oikaistulla omalla pääomalla laskettuna tuotto prosentti oli 340 prosenttia vuonna 2017, 77 prosenttia vuonna 2018, 15 prosenttia vuonna 2019 ja -520 prosenttia vuonna 2020. Jos pääomalainaa ei olisi oikaistu omaan pääomaan, olisi A:n oman pääoman tuotto prosentti ollut negatiivinen koko tarkastelujakson ajan.

5.1.2 Maksuvalmius

Kuvio 3 havainnollistaa A:n maksuvalmiuden tunnuslukuja. A:n Quick ratio oli Yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan heikko eli alle 0,5 vuonna 2016 (0,44), tyydyttävä vuosina 2017 (0,52) ja 2019 (0,82) ja hyvä vuosina 2018 (1,00) ja 2020 (1,58). Current ratio oli puolestaan heikko vuonna 2016 (0,83) ja 2017 (0,92) ja tyydyttävä vuosina 2018 (1,48), 2019 (1,58) ja 2020 (1,58). Toisin kuin kannattavuuden tunnusluvut, A:n Quick ja Current ration kehitys oli positiiviseen suuntaan tarkastelujakson loppupuolella.

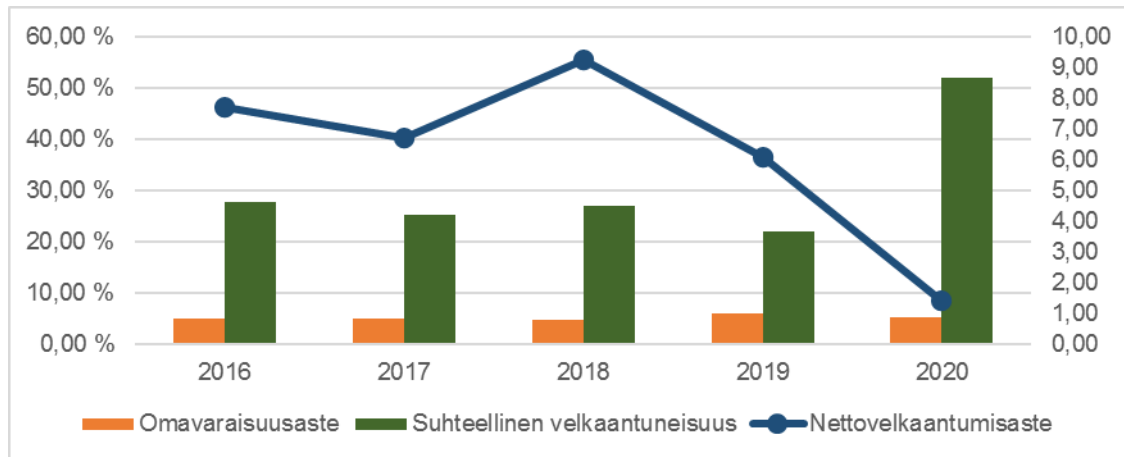

Kuvio 3. Yritys A:n maksuvalmiuden tunnusluvut.

Kuvion 3 viivadiagrammi osoittaa A:n rahoitustulosprosentin seurailleen kannattavuuden tulosprosenttien kanssa samoja kehityslinjoja, eli rahoitustulos oli korkeimmillaan vuonna 2017, josta se tasaisesti laski vuonna 2018 ja 2019 ennen vuoden 2020 pudotusta -7,56 prosenttiin. Vuoden 2020 rahoitustuloksen lasku tarkoittaa, että lainojen lyhennyksiin ja voitonjakoon ei riittänyt tulo-rahoitusta. Quick ja Current ratioiden perusteella A:n maksuvalmius oli vuonna 2020 edellisvuosia parempi, kun verrataan nopeasti rahaksi muutettavan omaisuuden suhdetta lyhytaikaisiin velkoihin.

5.1.3 Vakavaraisuus

Kuvio 4 havainnollistaa A:n vakavaraisuuden tunnuslukuja. Tässä vaiheessa on olennaista huomioida se, että A:n vakavaraisuutta on koko tarkastelujakson ajan parantanut omaan pääomaan siirretty pääomalaina. Omavaraisuusaste olisi negatiivinen ilman pääomalainan oikaisua. Oikaistunakin omavaraisuusaste oli korkeimmillaan vain kuusi prosenttia vuonna 2019. Suhteellinen velkaantuneisuus oli puolestaan 27,76 prosenttia vuonna 2016, josta se laski 21,96 prosenttiin vuonna 2019. Vuonna 2020 kuitenkin suhteellinen velkaantuneisuus nousi 52 prosenttiin, mikä viittaa siihen, että yritys joutui turvautumaan ulkopuoliseen rahoitukseen selvitäkseen velvoitteistaan.

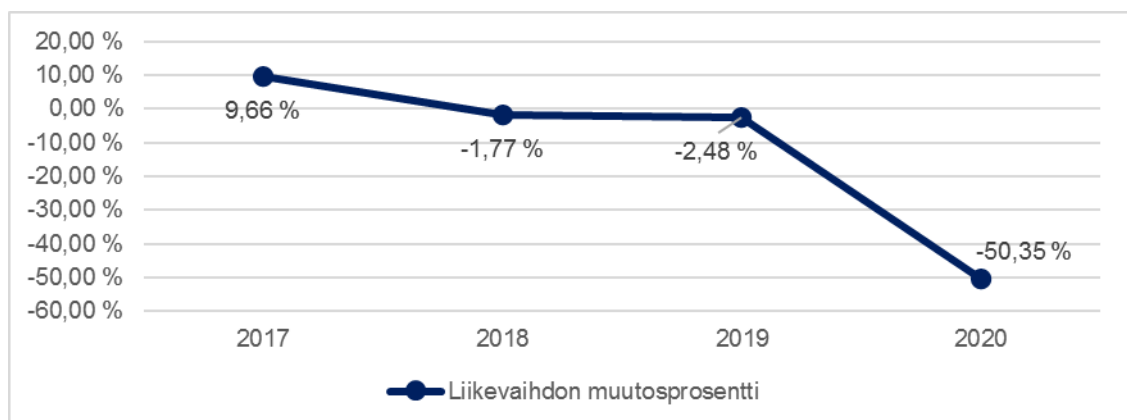

Kuvio 4. Yritys A:n vakavaraisuuden tunnusluvut.

Kuten kuviosta 4 on nähtävissä, nettovelkaantumisaste ei ollut missään vaiheessa alle yhtä, joten sitä ei voida pitää hyvänä. Nettovelkaantumisaste oli kuitenkin vuonna 2020 alimmillaan 1,43, mikä johtunee siitä, että vuonna 2020 A:lla oli rahoja ja pankkisaamisia yhdeksänkymmentä tuhatta euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Vakavaraisuuden tunnuslukujen perusteella A:n pääomarakenne ja rahoitusasema olivat heikkoja koko tarkastelujakson ajan.

5.1.4 Kasvu ja yhteenveto

Kuvio 5 kuvaa A:n liikevaihdon muutosprosenttia, joka oli positiivinen ainoastaan vuonna 2017. Vuonna 2018 ja 2019 liikevaihdon muutos oli jo kääntynyt laskusuuntaan. Koronapandemian myötä liikevaihto lähes puolittui vuonna 2020 edellisvuoteen verrattuna. A:n kasvu on ollut negatiivista suurimman osan tarkastelujaksosta.

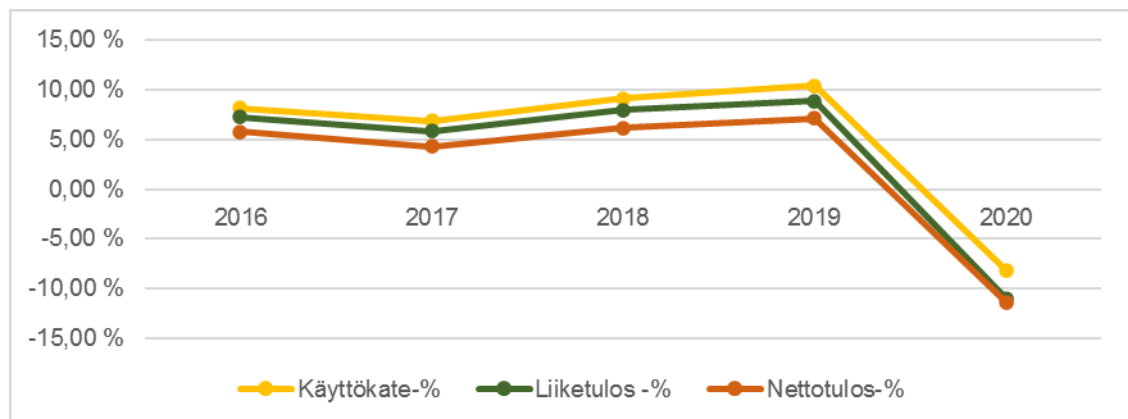
Kuvio 5. Yritys A:n liikevaihdon muutosprosentti.

Yhteenvedon A:n tunnusluvuista voidaan päätellä, että tarkastelujakson aikana A:n kannattavuus ja liikevaihdon kasvu oli suurinta vuonna 2017, jonka jälkeen liikevaihdon kasvu muuttui negatiiviseksi, mikä vaikutti myös kannattavuuteen. A:n omavaraisuusaste oli erittäin heikko koko tarkastelujakson ajan ja vuonna 2020 yritys velkaantui entisestään. Muista tunnusluvuista poiketen maksuvalmiutta kuvaavat Quick ratio ja Current ratio olivat noususuunnassa tarkastelujakson loppua kohden.

5.2 Yritys B

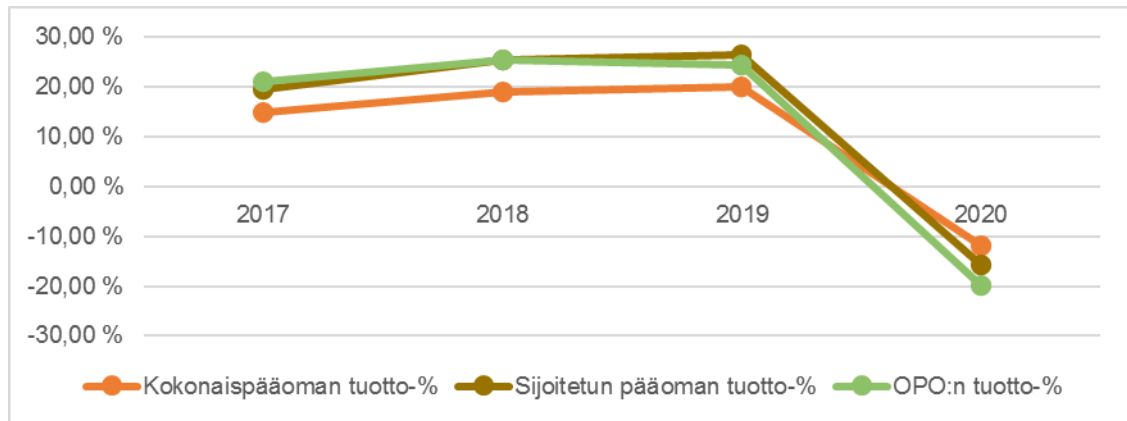
5.2.1 Kannattavuus

Yritys B:n tunnusluvut löytyvät kokonaisuudessaan liitteestä 6. Kuten kuviosta 6 on havaittavissa, B:n käyttökate-, liiketulos- ja nettotulosprosentit kulkivat viiden vuoden ajan samaa rataa. Tulosprosentit laskivat hienoisesti siirryttäessä vuodesta 2016 vuoteen 2017 ja nousivat tasaisesti vuodesta 2017 vuoteen 2019 asti. Käyttökate pysyi vuosien 2016–2019 aikana kuuden ja yhdentoista prosentin välillä, mutta laski -8,14 prosenttiin vuonna 2020. Liiketulosprosentti pysyi vuosien 2016–2019 aikana 5,82–9,87 prosentin välillä, mikä on Yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan tyydyttävä taso. Vuonna 2020 liiketulos laski kuitenkin -10,96 prosenttiin.

Kuvio 6. Yritys B:n tulosprosentit.

Nettotulos pysyi 4,30–7,12 prosentin välillä vuosina 2016–2019, mutta laski -11,32 prosenttiin vuonna 2020. Tulosprosenttien perusteella B:n kannattavuudessa oli pieni notkahdus vuoden 2017 kohdalla, mutta tämän jälkeen noususuunta jatkui vuoteen 2019 asti. Koronapandemian ensimmäinen vuosi käänsi kuitenkin kaikki tulosprosentit negatiivisiksi ja käyrät kääntyivät jyrkkään laskuun.

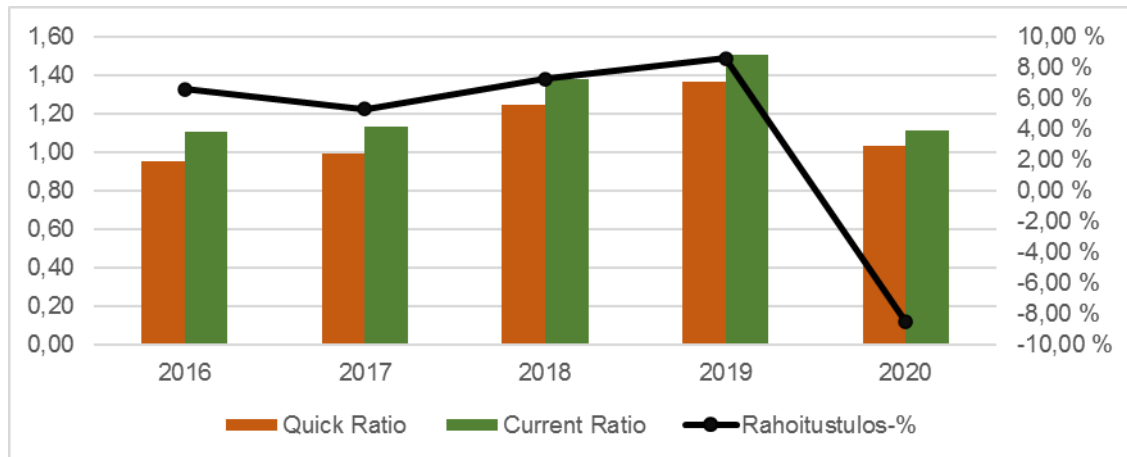

Kuvio 7. Yritys B:n pääoman tuottoprosentit.

B:n pääoman tuottoprosentteja havainnollistetaan kuviossa 7. Kokonaispääoman tuottoprosentti pysyi vuodesta 2017 vuoteen 2019 asti hyvänä nousten 14,75 prosentista 20,07 prosenttiin. Sijoitetun pääoman tuottoprosentti oli vuonna 2017 19,58 prosenttia, kun se vuonna 2019 oli jo 26,33 prosenttia. Oman pääoman tuottoprosentti oli korkeimmillaan 25,30 prosenttia vuonna 2018. Kuvio 7 osoittaa selkeästi, kuinka tuottoprosenttien tasainen kehitys muuttui koronapandemian takia ja kaikki tuottoprosentit muuttuivat negatiivisiksi vuonna 2020.

5.2.2 Maksuvalmius

Kuvio 8 havainnollistaa B:n maksuvalmiuden tunnuslukuja. B:n Quick ratio oli 0,96 vuonna 2016 ja 0,99 vuonna 2017 eli tunnusluku oli Yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan hienoisesti tyydyttävän puolella. Parhaimmillaan Quick ratio oli 1,36 vuonna 2019. Vuonna 2020 Quick ratio oli enää 1,03, mutta tunnusluku pysyi kuitenkin ohjearvojen mukaan hyvänä. B:n Current ratio oli vuonna 2016 ja 2020 samassa lukemassa (1,11) ja parhaimmillaan se oli vuonna 2019 (1,51). Yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan Current ratio oli koko tarkastelujakson ajan tyydyttävällä tasolla, koska se jäi 1–2 väliin.

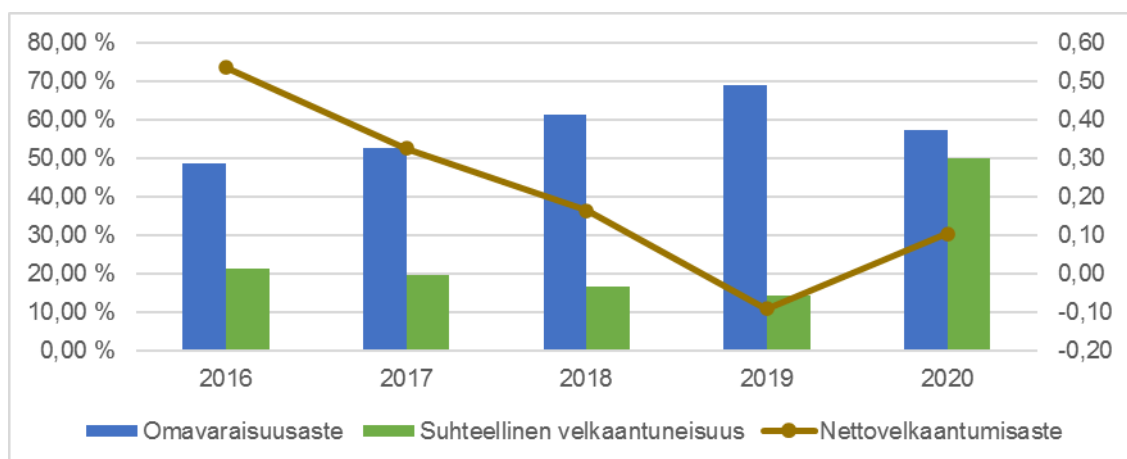

Kuvio 8. Yritys B:n maksuvalmiuden tunnusluvut.

Kuvion 8 viivadiagrammi kuvaa B:n rahoitustulosprosenttia. B:n rahoitustulosprosentti pysyi positiivisena 5,33–8,63 prosentin välillä vuosina 2016–2019. Vuonna 2020 tunnusluku kääntyi negatiiviseksi ollen -8,50 prosenttia. Negatiivinen rahoitustulos tarkoittaa, että lainojen lyhennyksiin ja voitonjakoon ei riittänyt tulorahoitusta. Kaikissa B:n maksuvalmiuden tunnusluvuissa on havaittavissa laskua vuonna 2020.

5.2.3 Vakavaraisuus

Kuvio 9 havainnollistaa B:n vakavaraisuuden tunnuslukuja. B:n omavaraisuusaste oli alimmillaan noin 49 prosenttia vuonna 2016 ja korkeimmillaan 69 prosenttia vuonna 2019, josta se laski 57 prosenttiin vuonna 2020. B:n omavaraisuusastetta voidaan tarkastelujaksolla pitää hyvänä, sillä se pysyi koko ajan yli 40 prosentin.

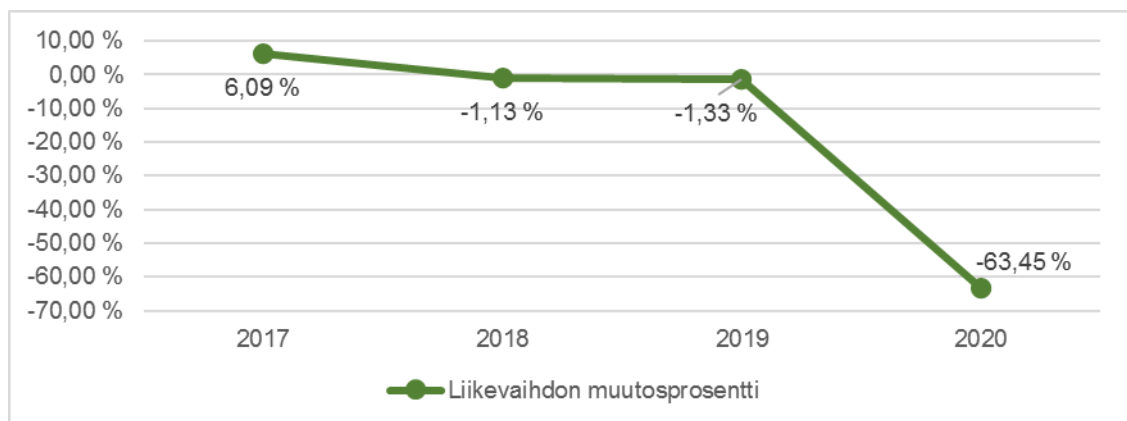

Kuvio 9. Yritys B:n vakavaraisuuden tunnusluvut.

Kuviosta 9 näkee, että B:n suhteellinen velkaantuneisuus pysyi 20 prosentin tuntumassa tai sen alle vuoteen 2019 asti. Vuonna 2020 suhteellinen velkaantuneisuus nousi lähes 50 prosenttiin. Nettovelkaantumisaste pysyi hyvänä eli alle yhden koko tarkastelujakson ajan, mutta vuoden 2020 kohdalla nettovelkaantumisaste alkoi nousta. B:n vakavaraisuuden tunnusluvuista on pääteltävissä, että vaikka omavaraisuusaste pysyi vielä vuonna 2020 hyvänä, joutui yritys todennäköisesti ottamaan enemmän velkaa koronapandemian ensimmäisenä vuonna.

5.2.4 Kasvu ja yhteenveto

B:n kasvu hiipui liikevaihdon muutosprosentin perusteella jo ennen koronapandemiaa. Kuvio 10 osoittaa, että B:n liikevaihdon muutosprosentti oli vuonna 2017 positiivinen, mutta jo vuonna 2018 ja 2019 liikevaihdon muutosprosentti oli noin prosentin verran negatiivinen. Vuosi 2020 erottuu kuitenkin aikaisemmista vuosista huomattavan suurella liikevaihdon muutosprosentin laskulla.

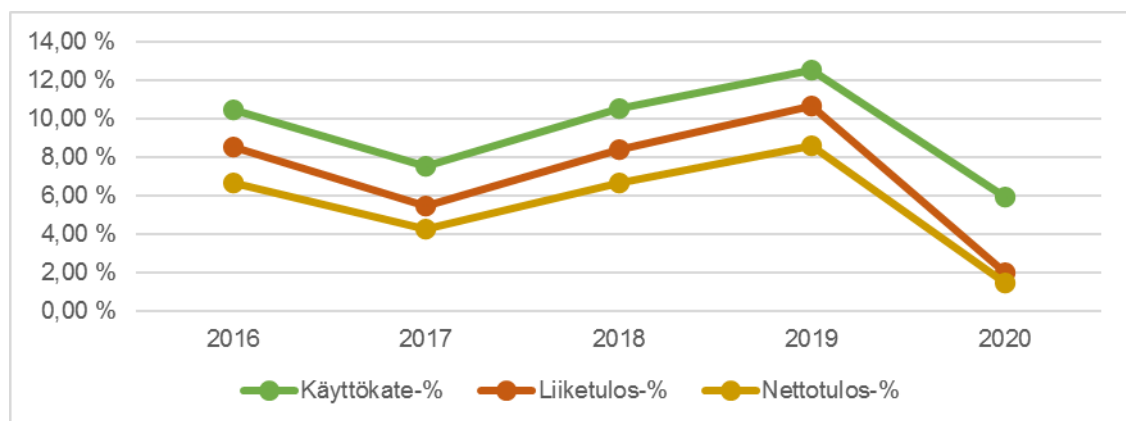
Kuvio 10. Yritys B:n liikevaihdon muutosprosentti.

Yhteenvetona voidaan todeta, että tunnuslukujen perusteella B:n vakavaraisuus pysyi tarkastelujakson aikana hyvänä ennen vuotta 2020. Kannattavuus oli vuoteen 2019 asti maltillisesti noususuuntainen, vaikka kasvu oli jo siinä vaiheessa negatiivinen. Koronapandemian ensimmäisenä vuonna B:n liikevaihto laski alle puoleen aiemmasta ja kannattavuuden tunnusluvut laskivat selvästi. Myös maksuvalmiuden tunnusluvuissa on nähtävissä laskua, ja yritys joutui todennäköisesti rahoittamaan toimintaa osittain velkalla, koska suhteellinen velkaantuneisuus kohosi huomattavasti vuonna 2020.

5.3 Yritys C

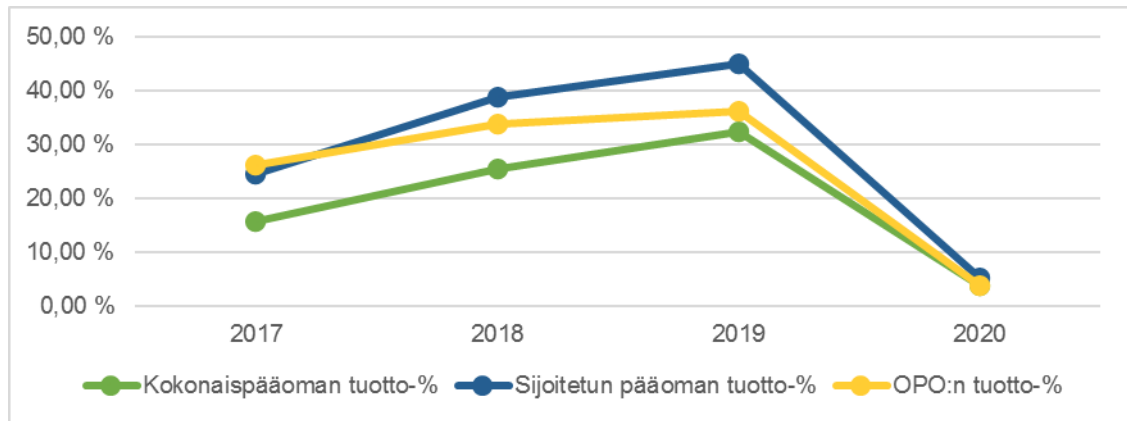
5.3.1 Kannattavuus

Yritys C:n tunnusluvut löytyvät kokonaisuudessaan liitteestä 7. Kuvio 11 havainnollistaa C:n tulosprosentteja, jotka laskivat hienoisesti siirryttäessä vuodesta 2016 vuoteen 2017 ja nousivat tasaisesti vuodesta 2017 vuoteen 2019 asti. Vuonna 2020 on nähtävissä laskusuuntaus, mutta siitä huolimatta tulosprosentit pysyivät edelleen positiivisina. Käyttökate oli korkeimmillaan 12,52 prosenttia vuonna 2019 ja alhaisimmillaan 5,92 prosenttia vuonna 2020. Liiketulos oli vuosina 2016–2018 tyydyttävällä tasolla 5,43–8,50 prosentin välillä, hyvällä tasolla vuonna 2019 (10,67 %) ja heikko vuonna 2020 (2,00 %). Nettotulosprosentti oli korkeimmillaan 8,61 prosenttia vuonna 2019 ja alhaisimmillaan 1,47 prosenttia vuonna 2020. Kaikki tulosprosentit laskivat selvästi vuonna 2020, mutta pysyivät kuitenkin positiivisina, mikä tarkoittaa, että C:n tulosta voidaan pitää tulosprosenttien perusteella koronapandemian ensimmäisenä vuonna kannattavana.

Kuvio 11. Yritys C:n tulosprosentit.

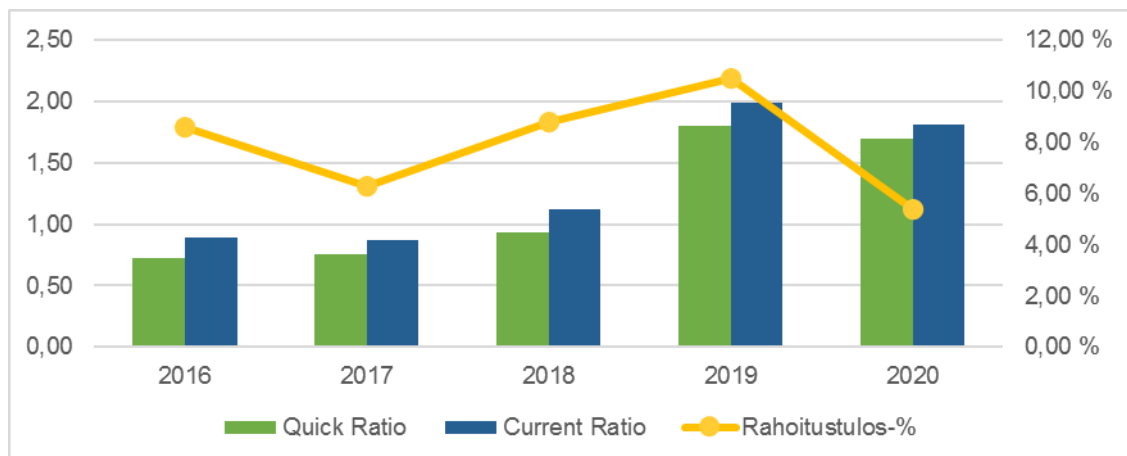
C:n pääoman tuottoprosentteja havainnollistetaan kuviossa 12. Kokonaispääoman tuottoprosentti pysyi vuodesta 2017 vuoteen 2019 asti hyvänä nousten 15,77 prosentista 32,43 prosenttiin. Sijoitetun pääoman tuottoprosentti oli vuonna 2017 24,46 prosenttia, kun se vuonna 2019 oli jo 45,03 prosenttia. Oman pääoman tuottoprosentti oli korkeimmillaan 36,09 prosenttia vuonna 2019. Kuvio 12 osoittaa, kuinka tuottoprosenttien tasainen kehitys kääntyi laskuun vuonna 2020. Yksikään pääomantuottoprosenteista ei kuitenkaan ollut negatiivinen, vaan vuonna 2020 tuottoprosentit olivat 3,76 (oman pääoman tuotto) ja 5,20 (sijoitetun pääoman tuotto) prosentin välillä. Tuottoprosenttien perusteella C:n kannattavuus oli erittäin hyvä vuoteen 2019 asti ja heikentyi selvästi vuonna 2020.

Kuvio 12. Yritys C:n pääoman tuotto-%.

5.3.2 Maksuvalmius

Kuvio 13 havainnollistaa C:n maksuvalmiuden tunnuslukuja. C:n Quick ratio oli tarkastelujakson alkupuoliskolla alle yhden eli Yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan tyydyttävä. C:n Quick ratio nousi huomattavasti vuoden 2018 lukemasta 0,93 vuoden 2019 hyvään lukemaan 1,79. Vuoteen 2020 siirryttäessä Quick ration arvo laski vain hienoisesti ja tunnusluku pysyi pandemiasta huolimatta hyvänä. Current ratio oli Yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan heikko vuosina 2016 ja 2017, ja nousi tyydyttäväksi vuonna 2018. Vuonna 2019 Current ratio 1,98 oli jo lähellä ohjearvojen mukaista hyvän rajaa eli kahta. Vuonna 2020 Current ratiassa on nähtävissä hienoista laskua.

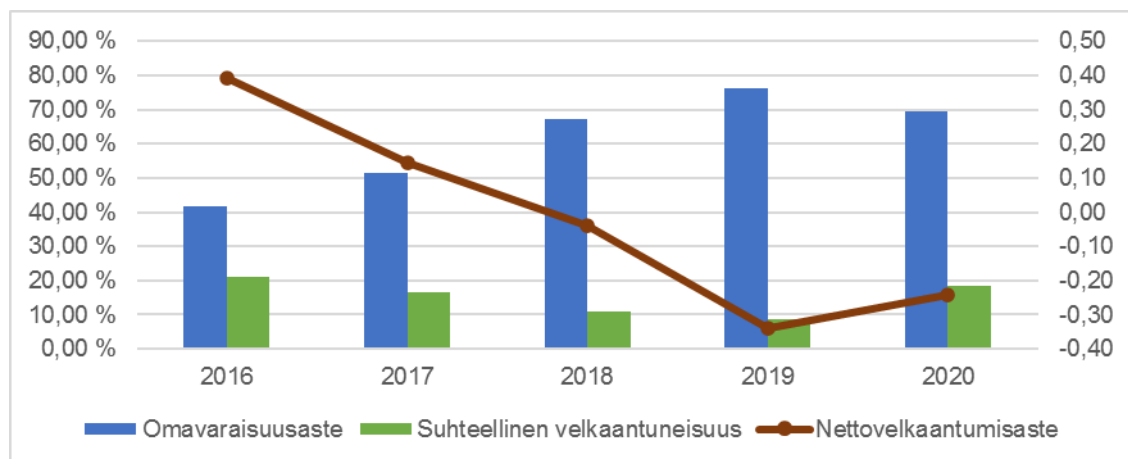

Kuvio 13. Yritys C:n maksuvalmiuden tunnusluvut.

Kuvion 13 viivadiagrammi kuvaa C:n rahoitustulosprosenttia, joka oli 8,59 prosenttia vuonna 2016. Vuonna 2017 rahoitustulosprosentissa on nähtävissä selkeä lasku, mutta vuonna 2018 ja 2019 rahoitustulosprosentti oli noususuuntainen ja parhaimmillaan 10,46 prosenttia vuonna 2019. Vuonna 2020 rahoitustulos oli enää 5,40 prosenttia, mutta kuitenkin positiivinen. Kaikissa C:n maksuvalmiuden tunnusluvuissa on havaittavissa laskua vuonna 2020 verrattuna edellisvuoteen, mutta Quick ration ja Current ration lasku oli maltillinen ja vuonna 2020 tunnusluvut olivat edelleen paremmalla tasolla vuosiin 2016–2018 verrattuna.

5.3.3 Vakavaraisuus

Kuvio 14 havainnollistaa C:n vakavaraisuuden tunnuslukuja. C:n omavaraisuusaste oli alimmillaan 41,78 prosenttia vuonna 2016, jonka jälkeen tunnusluku parani tasaisesti vuoteen 2019 asti, jolloin omavaraisuusaste oli 76,2 prosenttia. Vuonna 2020 omavaraisuusaste laski 69,32 prosenttiin. C:n omavaraisuusastetta voidaan koko tarkastelujaksolla pitää hyvänä, eikä se vuonna 2020 heikentynyt merkittävässä määrin.

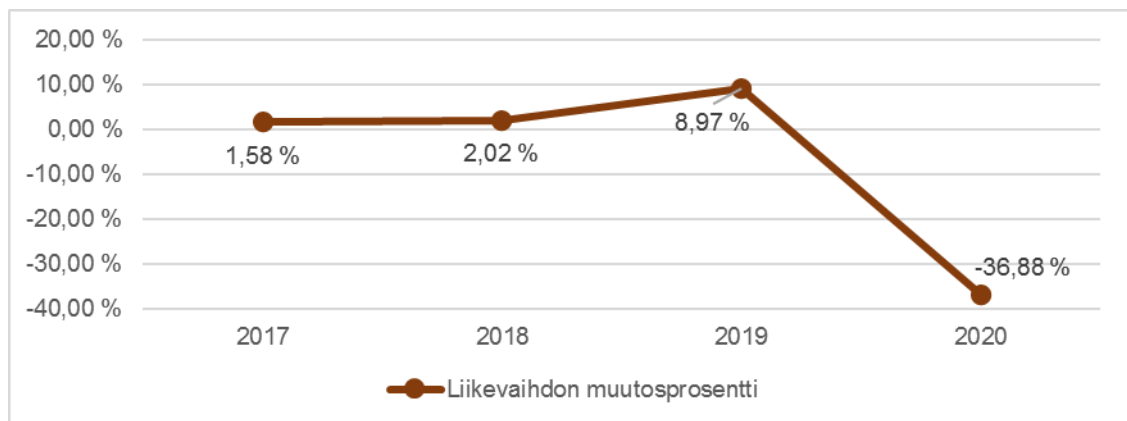
Kuvio 14. Yritys C:n vakavaraisuuden tunnusluvut.

Kuvio 14 osoittaa, että C:n suhteellinen velkaantuneisuus oli korkeimmillaan vuonna 2016 (21,18 %), josta se tasaisesti laski vuoteen 2019 (8,56 %) asti. Vuonna 2020 C:n suhteellinen velkaantuneisuus nousi 18,47 prosenttiin. C:n nettovelkaantumisaste oli korkeimmillaan 2016 (0,39), josta se laski tasaisesti vuoteen 2019 (-0,34) asti ja nousi hieman vuonna 2020 (-0,24). Nettovelkaantumisaste pysyi kuitenkin hyvänä eli alle yhden koko tarkastelujakson ajan. C:n vakavaraisuus kehittyi tunnuslukujen perusteella

positiiviseen suuntaan tarkastelujakson alusta vuoteen 2019 asti. Vuonna 2020 on nähtävissä hienoista laskua tunnusluvuissa, mutta vakavaraisuus pysyi edelleen ohjearvojen mukaan hyvällä tasolla.

5.3.4 Kasvu ja yhteenveto

Kuviosta 15 on nähtävissä, että C:n liikevaihdon muutosprosentti oli 1,58 prosenttia vuonna 2017, eikä juurikaan noussut vuoteen 2018 mennessä. Vuonna 2019 liikevaihdon muutosprosentti nousi lähes 9,0 prosenttiin, josta se laski -36,88 prosenttiin vuonna 2020. C:n liikevaihdon muutosprosentista voidaan päätellä, että tarkastelujakson alussa C:n kasvu oli positiivista mutta verrattain hidasta. Kasvu kiihtyi vuonna 2019, mutta koronapandemian ensimmäisenä vuonna liikevaihto laski merkittävästi.

Kuvio 15. Yritys C:n liikevaihdon muutosprosentti.

Yritys C:n tunnusluvuista voidaan päätellä, että tarkastelujakson aikana C:n kannattavuus, maksuvalmius, vakavaraisuus ja kasvu olivat korkeimmillaan vuonna 2019. Kaikki tunnusluvut laskivat selvästi vuonna 2020, mutta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvuissa ei ole nähtävissä yhtä jyrkkää laskua kuin kannattavuudessa ja kasvussa. Tulosprosenttien perusteella C:n toiminta pysyi edelleen kannattavana koronapandemiasta huolimatta. Vakavaraisuuden tunnuslukujen perusteella C joutui turvautumaan jossain määrin ulkopuoliseen rahoitukseen, mutta pääomarakenne oli silti omavaraisempi vuonna 2020 kuin se oli vuosina 2016–2018.

6 Kilpailija- ja toimialavertailu

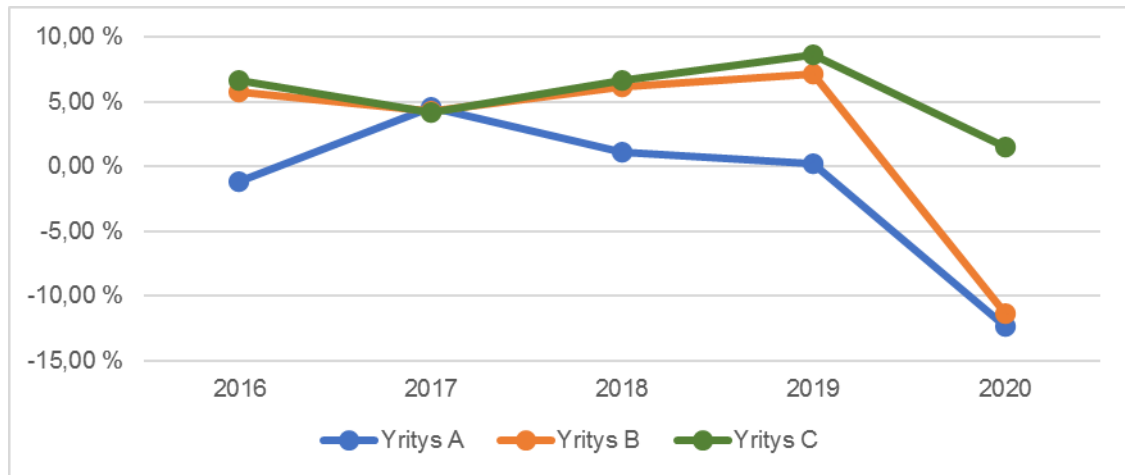
Tässä kappaleessa vertaillaan kolmen ravintolan tilinpäätösanalyysien tuloksia ensin keskenään ja sitten toimialakohtaisiin lukuihin. Kilpailijavertailussa verrataan kappaleessa 5 käsitelyjen kilpailevien ravintoloiden tunnuslukuja toisiinsa. Tämän jälkeen pyritään toimialavertailun kautta selvittämään sitä, seuraako yksittäisen yrityksen kehitys toimialakohtaisia historiallisia kehityslinjoja (Niskanen & Niskanen 2004, 210). Kilpailija-vertailun ja toimialavertailun tulosten esittelyn jälkeen pohditaan sitä, mitkä tekijät ovat saattaneet vaikuttaa tulosten taustalla.

6.1 Kilpailijavertailu

6.1.1 Kannattavuus

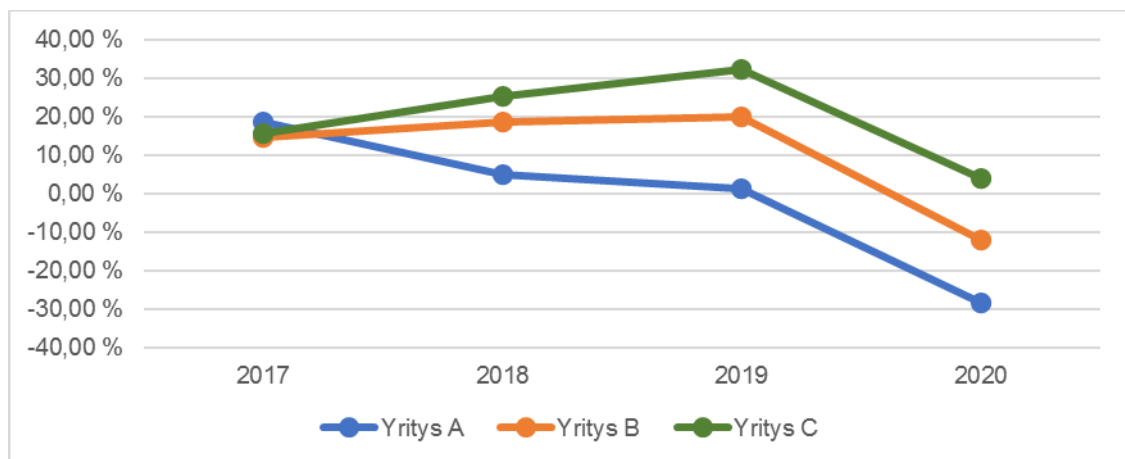
Tässä kappaleessa pyritään selvittämään tilinpäätösanalyysin tuloksia vertailemalla, oliko jollain tarkastelun alla olevista yrityksistä parempi kannattavuus ja paremmat liiketoiminnan edellytykset kuin toisilla. Vuonna 2016, 2018, 2019 ja 2020 C:llä oli kolmesta ravintolasta korkeimmat käyttökate-, liiketulos- ja nettotulosprosentit. A:lla puolestaan oli koko tarkastelujakson ajan huonoin liiketulosprosentti ja vuotta 2017 lukuun ottamatta huonoin käyttökate- ja nettotulosprosentti. B:n tulosprosentit olivat vuosina 2016–2019 lähellä C:n tulosprosentteja, mutta vuonna 2020 tulosprosentit laskivat huomattavasti enemmän kuin C:llä.

Kuvio 16 havainnollistaa kolmen yrityksen nettotulosprosenttien kehitystä tarkastelujaksolla. Vuoteen 2018 asti sekä B:n ja C:n nettotulos oli samaa luokkaa, mutta C:n nettotulos parantui B:tä enemmän vuonna 2019 ja vuoden 2020 kohdalla ero on jo huomattava. Kaikkien kolmen yrityksen kohdalla näkyy laskua vuonna 2020, mutta C:n kohdalla pudotus oli kaikista loivin ja C:n nettotulos pysyi positiivisena toisin kuin kilpailijoillaan. A:n nettotulos oli tarkastelujaksolla selvästi huonoin kolmesta ravintolasta. Vuosi 2017 oli ainoa poikkeus, jolloin A:n nettotulos (4,55 %) oli korkeampi kuin B:n (4,30 %) ja C:n (4,23 %), mutta kuviosta 16 näkee selvästi, että A:n tarkastelujakson paras nettotulos oli samaa luokkaa C:n ja B:n huonoimman nettotuloksen kanssa, jos vuotta 2020 ei huomioida.

Kuvio 16. Nettotulosprosenttien vertailu.

Pääoman tuotto prosentit kuvaavat sitä, kuinka paljon tilikauden aikana on syntynyt tuottoa suhteessa kokonaispääomaan, sijoitettuun pääomaan tai omaan pääomaan. Vuoden 2017 lähtötilanteessa A:lla oli korkeimmat pääoman tuotto prosentit, jotka johtuivat A:n huomattavan korkeasta pääomalainasta. Kolmesta yrityksestä C:llä oli korkeimmat ja A:lla alhaisimmat kokonaispääoman ja sijoitetun pääoman tuotto prosentit vuodesta 2018 vuoteen 2020 asti.

Kuvio 17. Kokonaispääoman tuotto prosenttien vertailu.

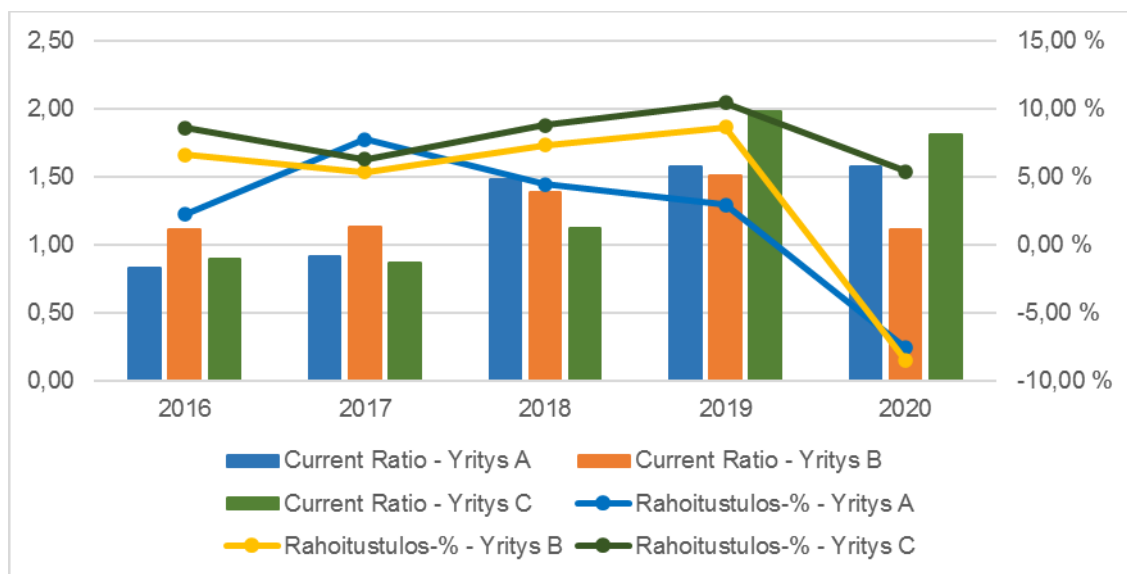
Kuvio 17 havainnollistaa ravintoloiden kokonaispääoman tuotto prosentteja ja osoittaa, kuinka vuonna 2017 kolmen yrityksen kokonaispääoman tuotto oli samoissa lukemissa. Vuonna 2018 alkoi erkaantuminen siten, että C:n tuotto prosentti kasvoi selvästi, kun taas B:llä pysyi aika samana ja A:lla alkoi laskusuuntaus. Vuonna 2020 kaikkien kolmen koh-

dalla on nähtävissä lähes identtinen laskusuunta, mutta johtuen vuoden 2019 paremmasta tunnusluvun arvosta C:n tuotto prosentti pysyi vuonna 2020 positiivisena, kun taas B:n ja A:n kokonaispääoman tuotto prosentti olivat negatiivisia.

Kannattavuuden tunnuslukujen vertailun perusteella vaikuttaa siltä, että C oli kolmesta yrityksestä ainoa, jonka liiketoiminta kannatti myös vuonna 2020, kun taas B:n kannattavuus laski huomattavasti koronaepidemian ensimmäisenä vuonna ja A:n kannattavuus on heikentynyt jo vuodesta 2017 lähtien.

6.1.2 Maksuvalmius

Kuvion 18 pylvääät kuvaavat kolmen ravintolan Current ratio -tunnuslukuja, joissa on kyse rahoitus- ja vaihto-omaisuuden yhteenlasketun summan ja lyhytaikaisen vieraan pääoman suhteesta. Tarkastelujakson alussa A:n ja C:n Current ratiot olivat alle yhden eli niitä voidaan pitää heikkoina, kun taas B:n tunnusluku oli tyydyttävän puolella. Vuonna 2018 kaikkien yritysten kohdalla Current ratio nousi yli yhden ja A:n tunnusluku oli kolmesta yrityksestä korkein, vaikkakin edelleen tyydyttävä. Vuonna 2019 tilanne muuttui siten, että C:n Current ratio nousi lähelle hyvän rajaa eli kahta, kun taas A ja B pysyttelivät puolentoista kieppeillä. Vuonna 2020 A:n Current ratio pysyi samassa kuin edellisvuonna, C:n laski jonkun verran ja B:n laski eniten. Tarkastellessa Current ratioita vaikuttaisi siltä, että koronapandemia vaikutti eniten B:n maksuvalmiuteen.

Kuvio 18. Current ratioiden ja rahoitustulosprosenttien vertailu.

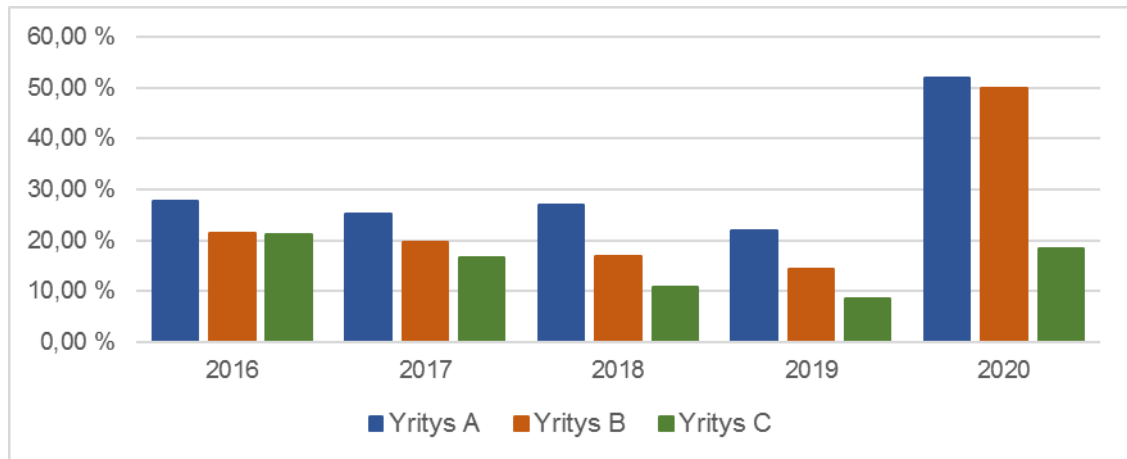
Kuvion 18 viivadiagrammit osoittavat, että A:lla oli selvästi heikoin rahoitustulos ja C:llä korkein rahoitustulos tarkastelujaksolla ennen koronapandemiaa lukuun ottamatta vuotta 2017. B:n ja C:n rahoitustulos nousi tasaisesti vuodesta 2017 vuoteen 2019 asti, kun taas A:n rahoitustulos laski samalla aikavälillä. Vuonna 2020 rahoitustulos laski kaikilla kolmella yrityksellä. C:n rahoitustulos pysytteli kuitenkin vielä positiivisena. A:n rahoitustulos oli laskusuuntainen jo valmiiksi ja vuonna 2020 tunnusluku oli vielä selkeämmin negatiivinen. B:n rahoitustulos oli ennen koronapandemiaa lähellä C:n tulosta, mutta vuonna 2020 B:n rahoitustulos laski jyrkimmin eli B:n kyky suoriutua sitoumuksistaan tulorahoituksen avulla huonontui huomattavasti vuonna 2020.

Maksuvalmiuden tunnuslukujen vertailun perusteella C:n maksuvalmius kärsi vähiten koronapandemian ensimmäisenä vuonna. A:n Current ratioissa ei tapahtunut muutosta vuonna 2020, mutta rahoitustulos jatkoi laskuaan. B:n maksuvalmius oli ollut tyydyttävällä tasolla ennen koronaa ja laski kolmesta ravintolasta eniten vuonna 2020.

6.1.3 Vakavaraisuus

Vakavaraisuudella tarkoitetaan yrityksen pääomarakennetta eli taseen oman ja vieraan pääoman suhdetta. A:lla oli selkeästi heikoin omavaraisuusaste koko tarkastelujakson ajan, sillä parhaimmillaankin se oli vain 6,00 prosenttia. B:llä ja C:llä oli Yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan hyvät omavaraisuusasteet koko tarkastelujakson ajan. Vuoden 2019 korkeimmasta omavaraisuusasteesta eli B:n 76,22 prosentista ja C:n 68,95 prosentista vuoteen 2020 siirryttäessä B:n omavaraisuus laski 11,54 prosenttiyksikköä ja C:n 6,9 prosenttiyksikköä, mikä viittaa siihen, että C:n omavaraisuus kärsi koronapandemiasta vähemmän kuin B:n.

Kuvio 19 kuvaa sitä, kuinka suhteellinen velkaantuneisuus nousi kaikilla kolmella yrityksellä vuonna 2020. A:n suhteellinen velkaantuneisuus oli koko tarkastelujaksolla korkein kolmesta ja vuonna 2020 se kasvoi 30,05 prosenttiyksikköä edellisvuoteen verrattuna. B:n suhteellinen velkaantuneisuus laski vuodesta 2016 vuoteen 2019 asti, mutta kasvoi 35,55 prosenttiyksikköä vuonna 2020. C:n suhteellinen velkaantuneisuus laski myös vuodesta 2016 vuoteen 2019 ja kasvoi vuonna 2020, mutta vain 7,63 prosenttiyksikköä.

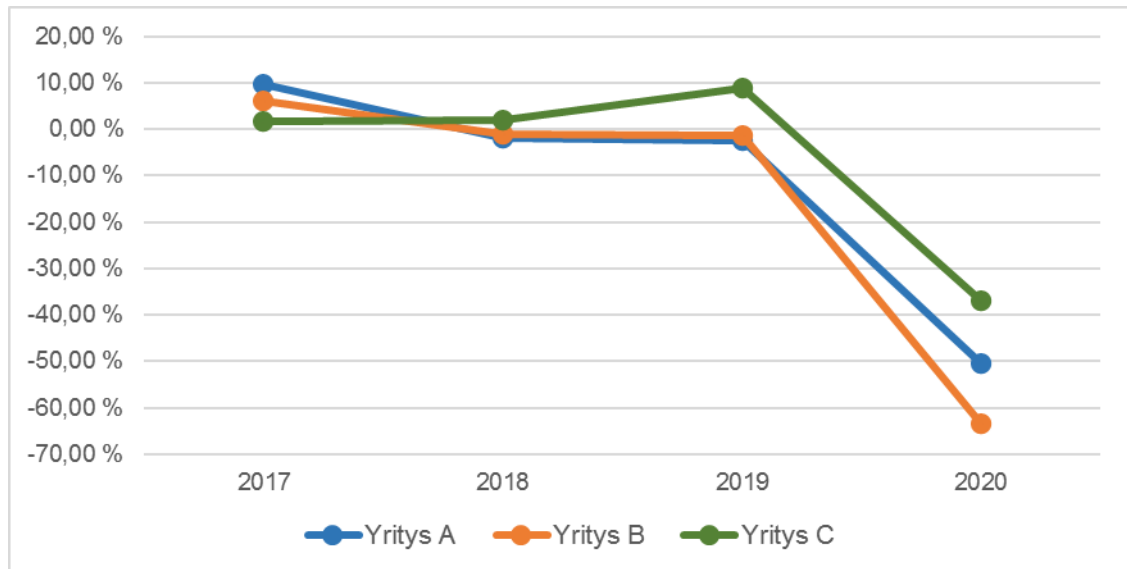

Kuvio 19. Suhteellisen velkaantuneisuuden vertailu.

Vakavaraisuuden tunnuslukujen vertailun perusteella C:n pääomarakenne oli vahvim-
malla pohjalla ja vakavaraisuus kärsi vähiten vuoden 2020 rajoituksista. A:n pääomara-
kenne oli heikoin, sillä yrityksen omavaraisuus oli koko tarkastelujakson ajan lähes ole-
maton ja suhteellinen velkaantuneisuus nousi yli 50 prosentin vuonna 2020. B:n omava-
raisuusaste oli hyvällä tasolla, mutta koronapandemian ensimmäisenä vuonna suhteel-
linen velkaantuneisuus kasvoi merkittävästi.

6.1.4 Kasvu

Kolmen ravintolan kasvua havainnollistetaan kuviossa 20 liikevaihdon muutosprosen-
teilla. Tarkastelujakson alussa vuonna 2017 A:lla oli korkein liikevaihdon muutospro-
sentti (9,66 %) ja C:llä alhaisin (1,58 %). Asetelma muuttui heti seuraavana vuonna, kun
C:n liikevaihdon muutosprosentti nousi 0,44 prosenttiyksikköä ja A:n liikevaihdon muu-
tosprosentti laski 11,43 prosenttiyksikköä ja kääntyi negatiiviseksi. B:n liikevaihdon muu-
toksen kehitys oli samansuuntainen A:n kanssa. Vuonna 2019 C:n liikevaihdon muutos-
prosentti oli 8,97 prosenttia, kun taas A:n ja B:n liikevaihdon kasvu oli negatiivista. Kuvi-
ossa 20 näkyy hyvin, kuinka kunkin ravintolan kasvukäyrä laski vuonna 2020. Edellis-
vuoteen verrattuna liikevaihdon muutosprosentti laski A:lla 47,87 prosenttiyksikköä, B:llä
62,12 prosenttiyksikköä ja C:llä 45,85 prosenttiyksikköä. Vertailun perusteella ko-
ronapandemian ensimmäisenä vuonna B:n liikevaihto laski suhteellisesti eniten, kun
taas C:llä liikevaihto laski vähiten.

Kuvio 20. Liikevaihdon muutosprosenttien vertailu.

Opinnäytetyössä lähdettiin siitä oletuksesta, että kaikkien kohdeyritysten liikevaihdon kasvuprosentti on ollut negatiivinen vuonna 2020 koronapandemian takia asetettujen ravintorajoitusten ja sulkujen vuoksi. Kuvion 20 perusteella oletusta voidaan pitää paikansa pitävänä, sillä liikevaihdon muutosprosentti laski kaikilla kolmella yrityksellä huomattavasti vuonna 2020. Kuitenkin ravintoloiden tilanne ennen koronaa erosi toisistaan, sillä A:n ja B:n liikevaihdon kasvu oli muuttunut negatiiviseksi jo ennen koronaa, kun taas C:n liikevaihto oli kasvusuunnassa vielä vuonna 2019.

6.2 Toimialavertailu

Toimialakohtaiset luvut on haettu Työ- ja elinkeinoministeriön TEM-Tilastopalvelusta, jonne on koottu Finnveran tilinpäätöstilastot toimialoittain (TEM-Tilastopalvelu). Tilastopalvelusta on haettu ravintoloiden ja vastaavan ravitsemistoiminnan (toimialaluokitus 561) tunnusluvut vuosilta 2016–2020. Finnveran toimialatilastot eivät sisällä kaikkia mahdollisia saman alan yrityksiä ja eri vuosina tilastoitujen yritysten lukumäärä on vaihdellut. Ravintolat ja vastaava ravitsemistoiminta -toimialaluokituksen alle on tilastoitu 655 yritystä vuonna 2016, 717 yritystä vuonna 2017, 724 yritystä vuonna 2018 ja 648 yritystä vuonna 2019. Vuoden 2020 osalta tilinpäätöstietoja oli yhteensä 157 ravintola-alan yrityksestä tilastojen hakuhetkellä elokuussa 2021. Tilastotiedot vuoden 2020 osalta ovat näin ollen vielä vajaat, eikä ne ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa. TEM-Tilastopalvelusta ladattiin Excel-muodossa tilastotiedot, joista näkyy havaintojen eli

yritysten määrä sekä yläkvartiili, mediaani ja alakvartiili. Toimialatilastot, joita tässä kapaleessa käsitellään, on esitetty kootusti liitteessä 8.

Tyypillisesti toimialakohtaisessa vertailussa tunnusluvuista kerrotaan yläkvartiili, alakvartiili ja mediaani. Nämä tarkoittavat sitä, että yritysten tilinpäätöstietojen perusteella lasketut tunnusluvut on järjestetty paremmuusjärjestykseen ja mediaani on keskimmäisen yrityksen saama tunnusluku. Yläkvartiilissa on parhaimman tunnusluvun saaneet yritykset ja alakvartiilissa huonoimman tunnusluvun saaneet yritykset. Tässä toimialavertailussa käytetään Salmen ohjeistamaa tapa jakaa kvartiilit luokkiin, jolloin A tarkoittaisi parasta neljänneistä ja D huonointa neljänneistä. Jotta yritysten nimet ja luokat eivät menisi sekaisin, käytetään Salmen A, B, C ja D-luokittelun sijaan tekstissä nimityksiä yläkvartiili, ylämediaani, alamediaani ja alakvartiili. (Salmi 2012, 262–265.)

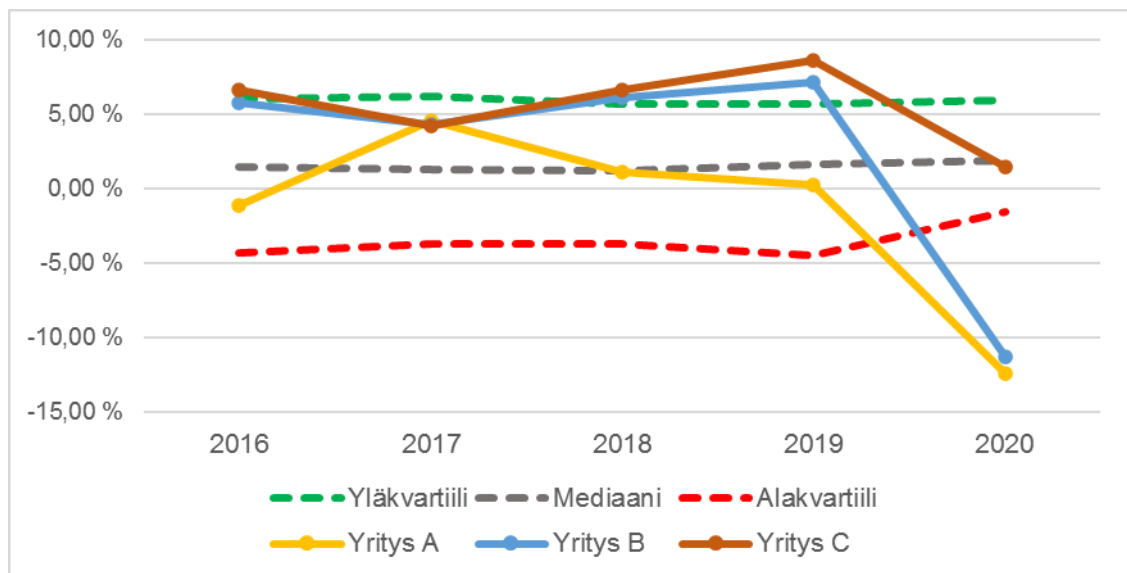
Taulukossa 3 vertaillaan tarkastelussa olevien kolmen yrityksen tunnuslukuja toimialakohtaisiin lukuihin. Taulukkoon ei ole kirjattu ylös tunnuslukujen tarkkoja yläkvartiileja, mediaaneja tai alakvartiileja eikä käsiteltyjen ravintoloiden tunnuslukuja, sillä ne löytyvät liitteistä 5–8. Henkilöstön lukumäärässä kaikki kolme yritystä kuuluivat koko tarkastelujakson ajan yläkvartiiliin, joten se on jätetty tarkastelusta pois. Taulukko 3 on järjestetty kvartiileittain siten, että jokaisen tunnusluvun kohdalla näkee nopeasti, minä vuosina mikäkin yritys on kuulunut yläkvartiiliin, mediaanin ja yläkvartiilin välille, mediaanin ja alakvartiilin välille tai alakvartiiliin.

Taulukossa 3 vertaillaan kolmen yrityksen tunnuslukuja viiden tilikauden ajalta toimialakohtaisiin lukuihin, joten taulukkoon sisältyy paljon informaatiota. Taulukon viimeisellä rivillä on laskettu yhteen, kuinka monta kertaa mihinkin kvartiiliin mikäkin ravintola tai tilikausi on sijoittunut. Vertailussa on yhteensä 163 tunnuslukua, joista selkeä enemmistö (71) sijoittuu ylämediaaniin eli tarkasteltavien ravintoloiden tunnusluvuista 42,5 prosenttia sijoittuu toimialavertailussa mediaanin ja yläkvartiilin välille. C:n tunnusluvut on kolmesta ravintolasta ollut eniten yläkvartiilissa, B:n tunnusluvut on ollut kolmesta ravintolasta eniten ylämediaanissa, ja A:n tunnusluvut ovat olleet eniten alamediaanissa. Tarkasteltaessa taulukkoa tilikausittain on eniten tunnuslukuja sijoittunut yläkvartiiliin vuonna 2019 ja ylämediaaniin vuonna 2017. Alamediaaniin on sijoittunut yhtä monta tunnuslukua vuonna 2018 ja 2020. Alakvartiili poikkeaa muista luokista siten, että tarkasteltavien ravintoloiden tunnuslukuja on sijoittunut toimialavertailussa alimpaan luokkaan ainoastaan vuonna 2020.

Taulukko 3. Ravintoloiden tunnuslukujen vertailu toimialakohtaisiin lukuihin.

Tunnusluku	Yläkvartiili	Ylämediaani	Alamediaani	Alakvartiili
Liikevaihto, 1000 euroa	2016: A, B, C 2017: A, B, C 2018: A, B, C	2019: A 2020: A, C	2020: B	
Käyttökate-%	2019: C	2016: B, C 2017: A, B, C 2018: B, C 2019: B	2016: A 2018: A 2019: A 2020: C	2020: A, B
Liiketulos-%	2016: C 2018: B, C 2019: B, C	2016: B 2017: A, B, C	2016: A 2017: A 2018: A 2020: C	2020: A, B
Nettotulos-%	2016: C 2018: B, C 2019: B, C	2016: B 2017: A, B, C	2016: A 2018: A 2019: A 2020: C	2020: A, B
Kokonaispääoman tuotto-%	2018: C 2019: C	2017: A, B, C 2018: B 2019: B	2018: A 2019: A 2020: C	2020: A, B
Sijoitetun pääoman tuotto-%	2019: C	2017: A, B, C 2018: B, C 2019: B	2018: A 2019: A 2020: C	2020: A, B
Omavaraisuusaste-%	2016: B, C 2017: B, C 2018: B, C 2019: B, C 2020: B, C		2016: A 2017: A 2018: A 2019: A 2020: A	
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	2018: C 2019: B, C 2020: C	2016: B, C 2017: A, B, C 2018: B 2019: A	2016: A 2018: A 2020: A, B	
Quick ratio	2019: B, C 2020: C	2016: B, C 2017: B, C 2018: A, B, C 2019: A 2020: A, B	2016: A 2017: A	
Current ratio	2019: A, B, C 2020: C	2016: A, B, C 2017: A, B, 2018: A, B, C 2020: A, B	2017: C	
Rahoitustulos-%	2019: C	2016: B, C 2017: A, B, C 2018: A, B, C 2019: A, B, 2020: C	2016: A	2020: A, B
Liikevaihdon muutos- %		2017: A, B, C 2018: C 2019: C	2018: A, B 2019: A, B	2020: A, B, C
Tunnusluvut yhteensä per kvartiili sekä niiden jakautuminen yrityksittäin ja vuosittain	Yläkvartiili: 45 Yritys A: 4 Yritys B: 15 Yritys C: 26 2016: 7 2017: 5 2018: 11 2019: 17 2020: 5	Ylämediaani: 71 Yritys A: 19 Yritys B: 31 Yritys C: 21 2016: 13 2017: 28 2018: 16 2019: 9 2020: 7	Alamediaani: 36 Yritys A: 26 Yritys B: 4 Yritys C: 6 2016: 7 2017: 4 2018: 9 2019: 7 2020: 9	Alakvartiili: 15 Yritys A: 7 Yritys B: 7 Yritys C: 1 2020: 15

Taulukko 3 havainnollistaa, miten ravintoloiden tunnuslukujen sijoittuminen muuttui huomattavasti vuonna 2020 verrattuna aikaisempiin vuosiin. C:n tunnusluvut sijoituivat vuosina 2016–2019 vuoden 2017 Current ratiota lukuun ottamatta yläkvartiiliin ja ylämediaaniin. Vuonna 2020 kuitenkin C:n kannattavuuden tunnusluvut laskivat alamediaaniin. C:n vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnusluvut pysyivät kuitenkin toimialavertailun yläpäässä vuonna 2020. B:n tunnusluvut sijoituivat vuosina 2016–2019 selkeästi eniten ylämediaaniin, mutta esimerkiksi omavaraisuusaste on kaikkina vuosina ollut yläkvartiilissa. Vuonna 2020 B:n kannattavuuden tunnusluvut laskivat alakvartiiliin ja suhteellinen velkaantuneisuus alamediaaniin. A:n tunnusluvut sijoituivat pääasiallisesti vuosina 2016–2019 alamediaaniin lukuun ottamatta kannattavuuden tunnuslukuja, jotka nousivat ylämediaaniin vuonna 2017 ja maksuvalmiuden tunnuslukuja, jotka sijoittuvat useampana vuotena ylämediaaniin. Vuonna 2020 A:n kannattavuuden tunnusluvut laskivat alakvartiiliin, vakavaraisuuden tunnusluvut pysyttelivät alamediaanissa ja maksuvalmiuden tunnusluvut pysyttelivät ylämediaanissa

Kuvio 21. Nettotulosprosenttien vertailu toimialakohtaisiin lukuihin.

Kuvio 21 havainnollistaa opinnäytetyön kohdeyritysten nettotulosprosenttien sijoittumista toimialavertailussa. Sekä B että C olivat vuosina 2016–2019 lähellä yläkvartiilia. A ei onnistunut puolestaan kertaakaan pääsemään yläkvartiiliin ja sijoittui nettotulosprosentillaan useimmiten mediaanin alapuolelle. Vuonna 2020 kohdeyritysten tunnusluvuissa näkyi selkeä alaspäin suuntautuva käyrä, joten kunkin yrityksen sijoitus toimialavertailussa laski. Toimialakohtaisissa tunnusluvuissa ei vuonna 2020 tapahtunut juuriakaan muutoksia ja itse asiassa alakvartiilin raja nousi hienoisesti. Tähän voi kuitenkin

vaikuttaa se, että vuoden 2020 toimialatilastoihin oli tilastotietojen hakuhetkellä kertynyt tilastotietoja vasta 157 yrityksestä eli neljännes siitä, mitä tarkastelujakson aikaisempina vuosina on ollut. Kyseessä voi olla se, että Helsingissä sijaitsevat kolme ravintolaa kärsivät enemmän koronarajoituksista kuin ravintolatoimialan yritykset kokonaisuutena Suomessa, tai kyseessä voi olla tilastoharha, joka johtuu siitä, että vuoden 2020 tilastotiedot ovat vielä vajaat.

Toimialavertailun perusteella ravintoloiden tunnusluvuissa on nähtävissä selkeää vuosittaista vaihtelua sijoittumisessa toimialakohtaisesti, mutta vuonna 2020 tunnuslukujen sijoittumiset vertailussa laskivat lähes kaikilla osa-alueilla ja kaikilla yrityksillä vähintään yhden luokan verran. Omavaraisuusaste on ainoa kaikista tunnusluvuista, joka vuodesta toiseen on pysynyt samalla tasolla kullakin yrityksellä, eli B ja C ovat olleet yläkvartiilissa ja A mediaanin alapuolella. Vuonna 2020 liikevaihdon muutosprosentti laski kaikilla kohdeyrityksillä toimialavertailussa alakvartiiliin vuonna 2020.

6.3 Koronapandemian ensimmäinen vuosi

Tässä kappaleessa pohditaan, mitkä tilinpäätösten perusteella tiedossa olevat tekijät saattoivat vaikuttaa eroihin ravintoloiden pärjäämisessä ensimmäisenä koronavuonna. Kevään 2020 virallinen ravintoloiden rajoituskausi oli 4.4.-31.5.2020, jolloin ravintoloissa paikan päällä syöminen oli kiellettyä ja ainoastaan noutoruoan myyminen oli sallittua. Opinnäytetyön kohdeyrityksistä yksikään ei myynyt noutoruokaa ravintolasulun aikana. Vertailun kannalta on tärkeää huomioida se, että ravintolat pysyivät keväällä 2020 kiinni eripituisten ajanjaksojen ajan. A oli kiinni pisimpään 18.3.-11.8.2020 eli 147 päivää, B oli kiinni toiseksi pisimpään 18.3.-4.8.2020 eli 140 päivää ja C oli kiinni huomattavasti lyhemmän ajan 28.3.-31.5.2020 eli 65 päivää. Taulukkoon 4 on koottu kunkin ravintolan kevään sulkuajanjakson prosentuaalinen osuus tilikaudesta, liikevaihdon muutosprosentti ja nettotulosprosentti vuonna 2020 sekä työntekijöiden määrän muutosprosentti vuoden 2019 ja 2020 välillä.

Taulukosta 4 näkee, että A ja B olivat suljettuna lähes yhtä pitkän ajan, mutta B:n liikevaihto laski enemmän kuin A:lla. Nettotulosprosentissa ei ole yhtä suurta eroa A:n ja B:n välillä, mitä voi ehkä selittää se, että B:n työntekijöiden määrä väheni 42,8 prosenttia edellisvuodesta eli kolmesta ravintolasta eniten. C oli kokonaan suljettuna vain reilu kaksi kuukautta eli kolmesta ravintolasta lyhyimmän ajan, mikä selittänee sen, että liikevaihto

laski vähemmän ja nettotulos pysyi positiivisen puolella toisin kuin kilpailijoillaan. Taulukon 4 perusteella vaikuttaisi, että mitä negatiivisempi liikevaihdon kasvu oli, sitä enemmän työntekijöiden määrä laski vuonna 2020.

Taulukko 4. Ravintolasulku, liikevaihto, työntekijöiden määrän muutos ja tuet vuonna 2020.

	Yritys A	Yritys B	Yritys C
Ravintolasulun osuus tilikauden pituudesta (pv/365)	40,3 %	38,4 %	17,8 %
Liikevaihdon muutos	-50,4 %	-63,5 %	-36,7 %
Nettotulos	-12,4 %	-11,3 %	1,5 %
Työntekijöiden määrän muutos edellisvuodesta	-21,4 %	-42,8 %	-12,3 %
KEHA-tuet vuonna 2020	36 861,03 €	45 774,03 €	53 934,10 €
KEHA-tuet / liiketoiminnan tuotot yhteensä	5,4 %	6,5 %	4,7 %

Taulukon 4 vertailusta voisi olettaa, että ravintolan lyhyempi sulkuaika edesauttoi sitä, että C:n liikevaihto laski vähemmän ja kannattavuus pysyi parempana kuin kilpailijoillaan. Vertailussa kannattaa ottaa kuitenkin huomioon ravintoloiden läheinen sijainti. Tarkastelussa kohteena olevat ravintolat sijaitsevat Töölön kaupunginosassa kilometrin säteellä toisistaan, mikä tarkoittanee, että jos yhden ravintolan sijaan kaikki kolme olisivat olleet auki koko kesän ajan vuonna 2020, olisi se saattanut vaikuttaa ravintoloiden tunnuslukuihin. À la carte -ravintoloissa kävijöille olisi löytynyt Töölöstä enemmän vaihtoehtoja, mikä olisi saattanut pienentää C:n vuoden 2020 liikevaihtoa ja vastaavasti kasvattaa A:n ja B:n liikevaihtoa.

Ravintolat saivat vuonna 2020 ravintola-alan KEHA-tukia eli valtion hyvitystä asiakastilojen suljettuna pitämisestä rajoituskaudelta 4.4.-31.5.2020 ja uudelleentyöllistymisen tukea sekä Business Finlandin kehitysrahoitusta liiketoiminnan häiriötilanteissa. Taulukossa 4 on laskettu yhteen yritysten valtiolta saamat hyvitykset rajoituskaudesta sekä uudelleen työllistämisen tuet. Kaikkien kolmen yrityksen saama KEHA-tukien määrä pysyttelee 4,7–6,5 prosentin välillä suhteutettuna liiketoiminnan tuottojen yhteismäärään eli KEHA-tukien suhteellisessa määrässä ei ole suurta eroa yritysten välillä. B oli kolmesta yrityksestä ainoa, joka sai myös valtion määräaikaista kustannustukea noin 67 tuhatta euroa ja jos se laskettaisiin mukaan, olisi tukien määrä 16 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. B sai suhteellisesti eniten valtion tukia vuonna 2020, mikä korreloi sen kanssa, että B:n liikevaihto laski eniten edellisvuodesta. Ilman valtion määräaikaista kustannustukea olisi B:n kannattavuuden tunnusluvut olleet vielä huonommat kuin ne tässä tilinpäätösanalyysissä ovat olleet.

Kappaleessa 2.2 esiteltiin kansainvälisiä tutkimuksia, jotka käsittelivät koronapandemian vaikutuksia ravintolatoimialaan. Tämän opinnäytetyön tilinpäätösanalyysien ja vertailujen tulokset eivät ole suoraan verrannollisia kansainvälisiin tutkimuksiin, jotka toteutettiin eri menetelmin, mutta tilinpäätösanalyyseista nousi esiin joitain samoja havaintoja kuin kansainvälisistä tutkimuksista. Kaitano, Godwell ja Chikodzin (2021) tutkimuksen mukaan koronapandemian rajoitustoimet ja sulut laskivat istuvien asiakkaiden määrää ravintoloissa, mikä aiheutti työpaikkojen ja liikevaihdon menetyksiä. Tilinpäätösten perusteella ei voi päätellä, miten paljon istuvien asiakkaiden määrä laski kolmessa Töölön ravintolassa, mutta taulukko 4 osoittaa, että liikevaihto ja työntekijöiden määrä laskivat myös tämän opinnäytetyön kohdeyrityksissä.

Norris, Taylor Jr ja Taylor (2021) tutkivat sitä, miten ravintolat sopeutuivat koronapandemian aiheuttamiin rajoituksiin Yhdysvalloissa ja päättelivät, että ravintolan koko ja tyyppi vaikuttivat siihen, miten ravintolat vastasivat koronarajoitusten aiheuttamiin haasteisiin. Artikkelin mukaan pikaruokalat ja arkiset ravintolat turvautuivat noutoruoan ja kotiinkuljetuksen tarjoamiseen, kun taas hienommat ravintolat menivät herkemmin kiinni kokonaan. Norrisin, Taylor Jr ja Taylorin tutkimuksessa esiin noussut havainto on nähtävissä myös tämän opinnäytetyön ravintoloiden vertailussa. A on kolmesta ravintolasta tyyliältään hienostunein, pysyi pisimpään suljettuna eikä aloittanut kotiinkuljetuksia ravintolasulun jälkeenkään. B pysyi lähes yhtä pitkään suljettuna kuin A, mutta vuoden 2020 tilinpäätöksen liitetietojen mukaan pyrki sulun jälkeen hakemaan korvaavia asiakasryhmiä mukaan myytävillä menuilla ja kotiinkuljetuksilla. C on kolmesta ravintolasta arkisimman oloinen, oli lyhimmän ajan suljettuna ja aloitti B:n tavoin mukaan myytävien menujen ja kotiinkuljetusten tarjoamisen.

Tämän opinnäytetyön tulosten perusteella ei voida tehdä samoja johtopäätöksiä kuin Norris, Taylor Jr ja Taylor tekivät pikaruokaloitten ja hienompien ravintoloiden eroista, mutta vaikuttaa siltä, että jopa näin pienellä otoksella on nähtävissä erilaisia strategioita koronarajoituksiin sopeutumisesta. Tulevaisuudessa yksi tutkimuskohde ravintolatoimialaan liittyen myös Suomessa voisi olla Norrisin, Taylor Jr:n ja Taylorin tutkimuksen tavoin se, millä eri tavoin ravintolat Suomessa sopeuttivat toimintaansa ja miten eri ravintoloiden tyyppi- ja kokoerot vaikuttivat ravintoloiden valitsemiin selviytymismetodeihin koronarajoitusten keskellä.

7 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on ollut selvittää, kuinka koronapandemia on vaikuttanut vuonna 2020 tarkastelussa olevien ravintoloiden kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden ja kasvun tunnuslukuihin. Tilinpäätösanalyysin ja tunnuslukujen vertailun kautta on tarkasteltu sitä, miten merkittäviä koronapandemian vaikutukset olivat kolmen valitun ravintolan tunnuslukuihin ja oliko ravintoloiden välillä huomattavia eroja siinä, kuinka ne pärjäsivät pandemian ensimmäisenä vuonna. Ravintoloita analysoitiin ensin yksi kerrallaan sen selvittämiseksi, miten kunkin ravintolan taloudellinen tilanne on kehittynyt tarkastelujaksolla ja miten koronapandemian takia asetetut ravintolarajoitukset ovat vaikuttaneet ravintoloiden tunnuslukuihin vuonna 2020.

Ennen koronapandemiaa A:lla oli sekä kilpailijavertailussa että toimialavertailussa heikoimmat kannattavuuden tunnusluvut. C:llä oli tunnuslukujen perusteella paras kannattavuus kolmesta, eivätkä B:n tunnusluvut jääneet paljoo jälkeen C:stä ennen koronapandemiaa. Tarkastelujakson alussa ravintoloiden maksuvalmiuden tunnusluvut olivat heikkoja tai tyydyttäviä, mutta nousivat ennen koronapandemiaa A:lla ja B:llä tyydyttävälle tasolle ja C:llä hyvälle tasolle. Toimialavertailussa maksuvalmiuden tunnusluvut pysyivät ennen korona-aikaa enimmäkseen mediaanin yläpuolella. Vakavaraisuudessa oli selkeitä eroja kolmen ravintolan välillä jo ennen koronapandemiaa. A:lla oli koko tarkastelujakson erittäin heikko omavaraisuus ja korkea velkaantuneisuus, kun taas B:llä ja C:llä oli korkeat omavaraisuusasteet, jotka sijoittuivat toimialakohtaisessa vertailussa ylimpään neljännekseen. Ennen koronapandemiaa A:n ja B:n kasvun tunnusluvut olivat laskevuutta ja C oli kolmesta ainoa, jolla liikevaihdon muutosprosentti oli kasvava ja sijoittui toimialavertailussa mediaanin yläpuolelle kolmena peräkkäisenä vuonna.

Vuonna 2020 kaikkien kolmen ravintolan kannattavuuden ja kasvun tunnusluvut laskivat edellisvuodesta. Toimialavertailussa yritykset tippuivat yhden luokan alaspäin kannattavuudessa ja liikevaihdon muutosprosentin osalta kaikki kolme jäivät vuonna 2020 alkkvartiiliin. Myös maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvuissa oli nähtävissä laskua sekä kilpailijavertailussa että toimialavertailussa vuonna 2020, mutta ero aikaisempiin vuosiin ei ollut niin merkittävä kuin kannattavuudessa ja kasvussa. Ravintolakohtaisesti oli kuitenkin eroja vuoden 2020 tunnusluvuissa. C:llä oli tarkastelujakson aiempina vuosina mennyt hyvin ja vuonna 2020 kannattavuuden ja kasvun lasku oli kohdeyrityksistä alhaisin. B:llä oli tarkastelujakson aiempina vuosina mennyt lähes yhtä hyvin kuin C:llä, mutta koronan ensimmäisenä vuonna tapahtui jyrkkä lasku tunnusluvuissa. A:lla

puolestaan oli jo ennen koronaa mennyt taloudellisesti huonommin, joten koronarajoitukset eivät muuttaneet yhtä radikaalisti A:n tunnuslukujen kehityskaaria, vaan syvensivät vain entisestään jo aiemmin tarkastelujaksolla alkanutta laskusuuntausta.

Opinnäytetyössä pohdittiin tekijöitä, jotka ovat voineet vaikuttaa siihen, miten ravintolat pärjäsivät vuonna 2020. Kappaleen 6.3 vertailun perusteella vaikuttaisi siltä, että ravintolan lyhyempi sulkuaika vaikutti vähemmän negatiivisesti ravintolan liikevaihtoon ja kannattavuuteen kuin pidempi sulkuaika ja että mitä negatiivisempi liikevaihdon kasvu oli, sitä enemmän työntekijöiden määrä laski koronapandemian ensimmäisenä vuonna. Kaikki kolme ravintolaa saivat valtion tukia ja kehitysrahoitusta Business Finlandilta, mutta tilinpäätöksistä saatavilla tiedoilla ei pystytty vetämään johtopäätöksiä siitä, missä määrin tuet auttoivat ravintoloita selviytymään ensimmäisestä koronavuodesta. Ravintoloilla oli selkeästi erilaisia strategioita siinä, miten ne sopeutuivat koronarajoituksiin. A ja B pysyivät pidempään kiinni kuin C, kun taas B ja C alkoivat tarjota noutomenuita ja kotiinkuljetuksia ensimmäisen koronasulun jälkeen mutta A ei. Yritys C:n strategia vaikuttaisi toimineen parhaiten, sillä sen kannattavuus ja liikevaihto laski ja suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi vähiten kolmesta ravintolasta.

Opinnäytetyön tuloksia pohtiessa on tärkeää myös arvioida tehdyn tilinpäätösanalyysin ja vertailujen validiteettia ja reliabiliteettia. Validiteetti tarkoittaa tunnusluvun kykyä mitata sitä ominaisuutta, jota tutkimuksessa on tarkoitus mitata. Reliabiliteetti tarkoittaa luotettavuutta eli antavatko tunnusluvut ei-sattumanvaraisia tuloksia ja onko tutkimus toistettavissa siten, että jos joku toinen tutkija tutkisi täsmälleen samalla menetelmällä samaa aineistoa päätyisi hän samaan lopputulokseen kuin edellinen tutkija. (Niskanen & Niskanen 2004, 111.) Tämän opinnäytetyön suunnitelmana oli tilinpäätösten lukujen perusteella laskea kohdeyrityksille tunnusluvut, joita analysoidaan ja vertaillaan. Tilinpäätösanalyysi toteutettiin yleisten tilinpäätösanalyysistä annettujen ohjeiden ja kaavojen mukaisesti. Opinnäytetyön tutkimusaineisto koostuu virallisista tilinpäätöksistä, joten samoilla kaavoilla laskettuna kuka tahansa päätyisi samoihin tunnuslukuihin. Johtopäätöksenä opinnäytetyötä voidaan pitää validina ja tunnuslukujen osalta myös luotettavana, sillä tilinpäätösanalyysi on toteutettu suunnitellusti ja tunnusluvut on laskettu vakiintuneilla kaavoilla virallisista tilinpäätöksistä saaduilla luvuilla. Tässä yhteydessä on kuitenkin huomioitava se, että kappaleen 6 tunnuslukujen ja vertailujen analysoinnissa ja pohdinnoissa on nähtävissä tekijän subjektiivinen näkemys siinä, mitä asioita vertaillaan ja painotetaan tai mitä tekijöitä liitetiedoista nostetaan esiin. On mahdollista, että jonkun

toisen tekemänä samoista tunnusluvuista päädyttäisiin erilaisiin johtopäätöksiin kilpailija- ja toimialavertailussa.

Tämän opinnäytetyön tuloksien vertailukelpoisuuteen vaikuttaa tutkimukseen käytetyn tiedon rajallisuus. Koronapandemian vaikutusten selvittämisessä tulisi ottaa huomioon myös muita tekijöitä kuin ravintolan sulkuajan pituus tai saadut tuet. Tilinpäätöksistä ei selviä, missä määrin työntekijöitä esimerkiksi lomautettiin tilikauden aikana tai oliko ravintolat osan viikoista kiinni myös niinä aikoina, kun aukiolo oli sallittua. Toimialavertailussa tulisi huomioida se, että eri alueilla ravintola-alan rajoitukset ovat vaihdelleet, mikä on varmasti vaikuttanut toimialakohtaisiin lukuihin. Toisaalta opinnäytetyön kirjoittamishetkellä toimialakohtaisissa tilastoissa oli vuoden 2020 kohdalla havaintoja alle neljännes siitä, mitä aikaisempina vuosina. Sama toimialavertailu voi näyttää hyvin erilaiselta siinä vaiheessa, kun tilastotiedot saadaan muistakin ravintoloista.

Tavoitteena oli, että opinnäytetyön tuloksia voitaisiin hyödyntää tulevilla tutkimuksilla, jotka keskittyvät koronapandemian vaikutuksiin ravintolatoimialalla. Tässä työssä on keskitytty kolmen yksittäisen ravintolan tunnuslukujen analysointiin, eivätkä tulokset ole suoraan yleistettävissä kattamaan koko ravintolatoimialaa. Opinnäytetyön tulosten perusteella vaikuttaisi siltä, että samalla alueella olevien ja samankaltaisten ravintoloiden taloudellinen kehitys on samojen koronarajoitusten keskelläkin eronnut toisistaan ja eroihin on vaikuttanut niin yrityksen aikaisempi taloudellinen kehitys kuin se, miten yritykset sopeuttivat toimintaansa rajoitusten keskellä. Tulevaisuudessa tutkitaan todennäköisesti paljonkin sitä, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet ravintola-alan yritysten selviämiseen koronarajoituksista. Vuoden 2021 syksyyn mennessä koronapandemia ei ole kuitenkaan vielä kadonnut minnekään ja ravintolarajoitukset ovat jatkuneet jo toista vuotta. Vain tulevaisuus näyttää, miten syviä koronapandemian takia asetettujen sulkujen ja rajoitusten vaikutukset ravintolatoimialalle Suomessa tulevat lopulta olemaan.

Lähteet

Business Finland 2020. Business Finlandin häiriötilannerahoituksen viiden kärki: ohjelmistot, teollisuus, kauppa, matkailu- ja ravintola-ala sekä luovat alat. 22.4.2020 <https://www.businessfinland.fi/ajankohtaista/uutiset/2020/business-finlandin-hairiotilannerahoituksen-viiden-karki-ohjelmistot-teollisuus-kauppa-matkailu--ja-ravintola-ala-seka-luovat-alat>. Luettu 27.8.2021.

Eduskunta 2021. Valmiuslain käyttöönottoaminen korona-aikana. Julkaistu maaliskuussa 2020. Päivitetty 26.8.2021. https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/aineistot/kotimainen_oikeus/LATI/Sivut/valmiuslain-kayttoonottaminen-koronavirustilanteessa.aspx. Luettu 27.8.2021.

Hyoung, Ju Song & Jihwan Yeon & Seoki, Lee 2021. Impact of the COVID-19 pandemic: Evidence from the U.S. restaurant industry. *International Journal of Hospitality Management* vol. 92, 2021. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2020.102702>. Luettu 29.8.2021.

Kaitano, Dube & Godwell, Nhamo & Chikodzi, David 2020. COVID-19 cripples global restaurant and hospitality industry. *Current Issues in Tourism*. Julkaistu 4.6.2020. <https://doi.org/10.1080/13683500.2020.1773416>. Luettu 29.8.2021.

Kajander, Riikka 2020. Näin Suomen ensimmäinen koronavirus varmistui – Tämä tapauksesta tiedetään. *YLE Uutiset*. 29.1.2020. <https://yle.fi/uutiset/3-11183390>. Luettu 27.8.2021.

Kallunki, Juha-Pekka 2014. Tilinpäätösanalyysi. Talentum Media Oy, Viro.

KEHA-keskus 2020. Tuet ja hyvitykset ravitsemisyriyksille. <https://www.keha-keskus.fi/poikkeusrahoitus/mara/>. Luettu 27.8.2021.

Leppiniemi, Jarmo & Kykkänen, Tapani 2019. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulokinta. Alma Talent Oy. <https://verkkokirjahylly.almatalent.fi/teos/EAGBFXDTEB>. Luettu 25.8.2021.

Liikevaihdon kasvu-%. Tunnuslukuopas. Alma Talent Oy. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/toiminnan-laajuus/liikevaihdon-kasvu-prosentti>. Luettu 25.8.2021.

Niskanen, Jyrki & Niskanen, Mervi 2004. Tilinpäätösanalyysi. Edita Prima Oy, Helsinki.

Norris, Cortney L. & Taylor Jr, Scott & Taylor, D. Christopher 2021. Pivot! How the restaurant industry adapted during COVID-19 restrictions. *International Hospitality Review*. Julkaistu 18.2.2021. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/IHR-09-2020-0052/full/html>. Luettu 29.8.2021.

PMA. Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista. Finlex. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151753>. Luettu 25.8.2021.

Rahoitustulos ja rahoitustulos-%. Tunnuslukuopas. Alma Talent Oy. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/kannattavuus/rahoitustulos-ja-rahoitustulos-prosentti>. Luettu 25.8.2021.

Salmi, Ilari 2012. Mitä tilinpäätös kertoo? Edita, Porvoo.

STM 2020a. Sosiaali- ja terveysministeriö. Osa ravintoloiden ja kahviloiden rajoituksista lakkaa 13. heinäkuuta – osa säilyy 31.8. saakka. Tiedote 163/2020. Julkaistu 18.6.2020. <https://stm.fi/-/osa-ravintoloiden-ja-kahviloiden-rajoituksista-lakkaa-13-heinakuuta-osa-sailyy-31-8-saakka>. Luettu 27.8.2021.

STM 2020b. Sosiaali- ja terveysministeriö. Ravintoloiden aukioloon ja anniskeluaikoihin uusia rajoituksia 8.10. lukien koronavirustilanteen vuoksi. Tiedote 220/2020. Julkaistu 30.9.2020. <https://stm.fi/-/ravintoloiden-aukioloon-ja-anniskeluaikoihin-uusia-rajoituksia-8.10.-lukien-koronavirustilanteen-vuoksi>. Luettu 27.8.2021.

STM 2020c. Sosiaali- ja terveysministeriö. Uudellamaalla ravitsemisliikkeiden rajoitukset tiukkenevat – öisiin aukioloaikoihin muutoksia. Tiedote 292/2020. Julkaistu 24.11.2020. <https://stm.fi/-/uudellamaalla-ravitsemisliikkeiden-rajoitukset-tiukkenevat-osiin-aukioloaikoihin-muutoksia>. Luettu 27.8.2021.

STM 2021. Sosiaali- ja terveysministeriö. Koronavirusrokotteet. <https://stm.fi/koronavirusrokotteet>. Luettu 27.8.2021.

THL 2020. Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. COVID-19-epidemian hybridistrategian seuranta – tilannearvioraportti 30.12.2020. <https://thl.fi/documents/533963/5860112/COVID-19-epidemian+hybridistrategian+seuranta+tilannearvioraportti+30.12.2020.pdf/4da02771-c0ce-66b0-91dc-c90b9c4aab2e?t=1609337323000>. Luettu 27.8.2021.

THL 2021. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. COVID-19-epidemian hybridistrategian seuranta – tilannearvioraportti 25.8.2021. <https://thl.fi/documents/533963/5860112/COVID-19-epidemian+hybridistrategian+seuranta+tilannearvioraportti+25.8.2021+final.pdf/df76982f-e122-ddf3-7d5f-377143e2bba6?t=1629960801970>. Luettu 27.8.2021.

TEM-tilastopalvelut. Työ- ja elinkeinoministeriö. https://tem-tilastopalvelu.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/TEM_Toimiala_Online_Veloitukseton/TEM_Toimiala_Online_Veloitukseton__Finnvera/Finnvera.px/. Haettu 20.8.2021.

Valtioneuvosto 2020a. Hallitus on todennut yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi. Tiedote 140/2020, 16.3.2020. <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/hallitus-totesi-suomen-olevan-poikkeusoloissa-koronavirustilanteen-vuoksi>. Luettu 27.8.2021.

Valtioneuvosto 2020b. Liikkumisrajoitukset Uudellemaalle voimaan 28.3.2020. Tiedote 192/2020, 28.3.2020. <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/liikkumisrajoitukset-uudellemaalle-voimaan-28-maaliskuuta-2020-klo-00-00>. Luettu 27.8.2021.

Valtioneuvoston kanslia 2020. Ravitsemisliikkeiden toimintaa rajoitetaan ja valmiuslain mukaisia toimivaltuuksia jatketaan. Tiedote 201/2020, 31.3.2020. <https://vnk.fi/-/ravitsemisliikkeiden-toimintaa-rajoitetaan-ja-valmiuslain-mukaisia-toimivaltuuksia-jatketaan>. Luettu 27.8.2021.

WHO 2020a. World Health Organization. Pneumonia of unknown cause - China. Julkaistu 5.1.2020. <https://www.who.int/emergencies/disease-outbreak-news/item/2020-DON229>. Luettu 27.8.2021.

WHO 2020b. World Health Organisation. Rolling updates on coronavirus disease (COVID-19). Päivitetty 31.7.2020. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/events-as-they-happen>. Luettu 27.8.2021.

- WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard. <https://covid19.who.int/>. Luettu 27.8.2021.
- Yang, Yang & Liu, Hongbo & Chen, Xiang 2020. COVID-19 and restaurant demand: early effects of the pandemic and stay-at-home orders. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*. Vol. 32 No. 12, s. 3809-3834. <https://doi.org/10.1108/IJCHM-06-2020-0504>. Luettu 29.8.2021.
- Yritys A. <https://ravintola.arelia.fi/>. Luettu 19.8.2021.
- Yritys B. <https://ravintolakuu.fi/>. Luettu 19.8.2021.
- Yritys C. <https://kuukuu.fi/>. Luettu 19.8.2021.
- Yritystutkimus ry 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. 10., korjattu laitos. Gaudamus, Helsinki.

Liite 1. Tunnuslukujen laskentakaavat.

Tilinpäätösanalyysien tunnusluvut on laskettu alla olevien Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysin kaavojen mukaisesti (Yritystutkimus ry 2017).

KANNATTAVUUS

Käyttökateprosentti	$\text{käyttökate} / \text{liiketoiminnan tuotot yhteensä} \times 100$
Liiketulosprosentti	$\text{liiketulos} / \text{liiketoiminnan tuotot yhteensä} \times 100$
Nettotulosprosentti	$\text{nettotulos} / \text{liiketoiminnan tuotot yhteensä} \times 100$
Kokonaispääoman tuotto prosentti	$(\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot } 12 \text{ kk}) / \text{oikaistu taseen loppusumma keskimäärin tilikaudella} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	$(\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot } 12 \text{ kk}) / \text{sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella} \times 100$
Oman pääoman tuotto prosentti	$\text{nettotulos} / \text{oikaistu OPO keskimäärin tilikaudella} \times 100$

MAKSUVALMIUS

Quick Ratio	$\text{rahoitusomaisuus} / (\text{lyhytaikainen VPO} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakot})$
Current Ratio	$(\text{rahoitusomaisuus} + \text{vaihto-omaisuus}) / \text{lyhytaikainen VPO}$
Rahoitustulosprosentti	$(\text{nettotulos} + \text{poistot ja arvonalentumiset}) / \text{liiketoiminnan tuotot yhteensä} \times 100$

VAKAVARAISSUUS

Omavaraisuusaste	$\text{oikaistu oma pääoma} / (\text{oikaistu taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}) \times 100$
Suhteellinen velkaantuneisuus	$(\text{oikaistun taseen velat} - \text{saadut ennakot}) / \text{liikevaihto} \times 100$
Nettovelkaantuneisuusaste	$(\text{korollinen VPO} - \text{rahat ja rahoitusarvopaperit}) / \text{oikaistu OPO} \times 100$

KASVU

Liikevaihdon muutosprosentti	$(\text{tilikauden liikevaihto } 12 \text{ kk} - \text{ed. tilikauden liikevaihto } 12 \text{ kk}) / \text{ed. tilikauden liikevaihto } 12 \text{ kk} \times 100$
------------------------------	---

Liite 2. Yritys A:n oikaistut tilinpäätökset 2016–2020.

Taulukko 5. Yritys A:n oikaistut tuloslaskelmat 2016–2020.

OIKAISTU TULOSLASKELMA	2016	2017	2018	2019	2020
Liikevaihto	1 075 721 €	1 179 669 €	1 158 815 €	1 130 076 €	561 124 €
Liiketoiminnan muut tuotot 1)	0 €	30 090 €	0 €	0 €	119 489 €
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	1 075 721 €	1 209 759 €	1 158 815 €	1 130 076 €	680 612 €
Aine- ja tarvikekäyttö 2)	-332 540 €	-342 253 €	-340 214 €	-297 497 €	-167 895 €
Ulkopuoliset palvelut	-19 172 €	-21 944 €	-27 587 €	-44 085 €	-18 034 €
Henkilöstökulut 3)	-443 013 €	-444 582 €	-458 975 €	-455 836 €	-309 038 €
Liiketoiminnan muut kulut	-254 666 €	-304 826 €	-277 301 €	-298 809 €	-233 916 €
KÄYTTÖKATE	26 330 €	96 154 €	54 737 €	33 850 €	-48 271 €
Suunnitelman mukaiset poistot 4)	-36 093 €	-38 645 €	-39 263 €	-31 049 €	-32 809 €
LIIKETULOS	-9 763 €	57 509 €	15 474 €	2 801 €	-81 080 €
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	0 €	450 €	495 €	525 €	555 €
Muut korko- ja rahoitustuotot	420 €	570 €	0 €	831 €	0 €
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-2 596 €	-3 493 €	-3 555 €	-1 706 €	-3 712 €
Välittömät verot 5)	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
NETTOTULOS	-11 940 €	55 037 €	12 414 €	2 451 €	-84 237 €
Satunnaiset tuotot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Satunnaiset kulut	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
KOKONAISTULOS	-11 940 €	55 037 €	12 414 €	2 451 €	-84 237 €
Muut tuloksen oikaisut	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
TILIKAUDEN VOITTO/ TAPPIO	-11 940 €	55 037 €	12 414 €	2 451 €	-84 237 €

Tuloslaskelman oikaisut:

1) Valtiolta saatua hyvitystä asiakastilojen suljettuna pitämisestä ja uudelleentyöllistämisen tukea ei ole oikaistu analyysissä, koska ne on tarkoitettu korvaamaan sulkemisesta ja rajoituksista aiheutuneita kuluja ja saamatta jäänyttä katetta.

2) Aine- ja tarvikekäyttö on laskettu vähentämällä virallisen tuloslaskelman aine- ja tavaraostoista näiden varastojen lisäys tai vastaavasti lisäämällä ostoihin kyseisten varastojen vähennys.

3) Henkilöstökulut-erään on yhdistetty palkat ja palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut.

4) Suunnitelman mukaiset poistot on erotettu omaksi eräkseen.

5) Välittömät verot on siirretty rahoituskulujen ja tuottojen kanssa samaan ryhmään ennen nettotulosta.

Taulukko 6. Yritys A:n oikaistujen taseiden vastaavaa 2016–2020.

VASTAAVAA	2016	2017	2018	2019	2020
Pysyvät vastaavat					
Muut aineettomat hyödykkeet	105 989 €	107 550 €	83 594 €	60 498 €	32 378 €
<i>Aineettomat hyödykkeet yhteensä</i>	<i>105 989 €</i>	<i>107 550 €</i>	<i>83 594 €</i>	<i>60 498 €</i>	<i>32 378 €</i>
Koneet ja kalusto	44 073 €	31 926 €	18 619 €	21 277 €	22 949 €
Muut aineelliset hyödykkeet	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
<i>Aineelliset hyödykkeet yhteensä</i>	<i>44 073 €</i>	<i>31 926 €</i>	<i>18 619 €</i>	<i>21 277 €</i>	<i>22 949 €</i>
Muut osakkeet ja osuudet	1 228 €	1 228 €	1 228 €	1 228 €	1 228 €
Muut saamiset 1)	9 430 €	9 430 €	1 890 €	1 890 €	0 €
<i>Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä</i>	<i>10 658 €</i>	<i>10 658 €</i>	<i>3 118 €</i>	<i>3 118 €</i>	<i>1 228 €</i>
Pysyvät vastaavat yhteensä	160 721 €	150 134 €	105 331 €	84 892 €	56 555 €
Leasingomaisuus 2)	14 856 €	11 138 €	7 420 €	4 770 €	2 120 €
Vaihtuvat vastaavat					
Aine- ja tarvikekäyttö	71 923 €	70 768 €	72 767 €	85 692 €	67 904 €
<i>Vaihto-omaisuus yhteensä</i>	<i>71 923 €</i>	<i>70 768 €</i>	<i>72 767 €</i>	<i>85 692 €</i>	<i>67 904 €</i>
Myyntisaamiset	41 983 €	52 773 €	47 129 €	33 168 €	37 969 €
Sisäiset saamiset	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Muut saamiset 3)	32 641 €	10 992 €	89 895 €	24 533 €	18 147 €
<i>Lyhytaikaiset saamiset yhteensä</i>	<i>74 623 €</i>	<i>63 765 €</i>	<i>137 024 €</i>	<i>57 701 €</i>	<i>56 117 €</i>
Rahat ja pankkisaamiset	7 525 €	29 332 €	12 869 €	36 030 €	127 405 €
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	154 071 €	163 865 €	222 660 €	179 422 €	251 426 €
VASTAAVAA YHTEENSÄ	329 648 €	325 137 €	335 411 €	269 084 €	310 101 €

Taseen vastaavaa-puolen oikaisut:

- 1) Virallisen taseen vaihtuvien vastaavien pitkäaikaiset saamiset on siirretty oikaistussa taseessa pysyvien vastaavien sijoituksiin ja pitkäaikaisiin saamisiin.
- 2) Liitetietojen mukaiset jäljellä olevat leasingmaksut on lisätty taseen vastaavaa-puolelle Leasingomaisuutena ja vastattavaa-puolelle Leasingvastuina.
- 3) Muihin saamisiin on yhdistetty virallisen taseen lyhytaikaiset erät: lainasaamiset, muut saamiset sekä siirtosaamiset.

Taulukko 7. Yritys A:n oikaistujen taseiden vastattavaa 2016–2020.

VASTATTAVAA	2016	2017	2018	2019	2020
OMA PÄÄOMA					
Osakepääoma	16 146 €	16 146 €	16 146 €	16 146 €	16 146 €
Edellisten tilikausien voitto/ tappio	-256 594 €	-268 534 €	-213 497 €	-201 083 €	-198 632 €
Tilikauden voitto (tappio)	-11 940 €	55 037 €	12 414 €	2 451 €	-84 237 €
Pääomalainaa oikaistu VPO:sta	4) 268 534 €	213 497 €	201 083 €	198 632 €	282 869 €
Oikaistu oma pääoma yhteensä	16 146 €	16 146 €	16 146 €	16 146 €	16 146 €
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
Pääomalaina (oikaistuna)	4) 33 853 €	88 890 €	101 304 €	103 754 €	19 517 €
Lainat rahoituslaitoksilta	5) 19 000 €	0 €	0 €	0 €	81 809 €
Muut pitkäaikaiset velat	6) 60 315 €	30 000 €	60 600 €	30 600 €	30 906 €
Pitkäaikainen VPO yhteensä	113 168 €	118 890 €	161 904 €	134 354 €	132 232 €
Leasingvastuut	2) 14 856 €	11 138 €	7 420 €	4 770 €	2 120 €
Lyhytaikainen					
Korolliset lyhytaikaiset velat	7) 19 000 €	19 000 €	0 €	0 €	18 191 €
Saadut ennakot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Ostovelat	8) 46 173 €	55 868 €	39 101 €	30 905 €	18 426 €
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	9) 120 304 €	104 095 €	110 840 €	82 909 €	122 986 €
Lyhytaikainen VPO yhteensä	185 478 €	178 964 €	149 942 €	113 814 €	159 603 €
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	313 502 €	308 991 €	319 265 €	252 938 €	293 955 €
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	329 648 €	325 137 €	335 411 €	269 084 €	310 101 €

Taseen vastattavaa-puolen oikaisut:

- 4) A:n oma pääoma on kaikkina viitenä tilinpäätösvuotena ollut negatiivinen virallisessa taseessa. Tämän takia vieraaseen pääomaan kirjattua pääomalainaa on oikaistu omaan pääomaan sen verran, että taseen oikaistuksi omaksi pääomaksi on tullut sidotun oman pääoman määrä. Jäljelle jäävä osuus pääomalainasta on jätetty vieraaseen pääomaan.
- 5) Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta oletetaan korollisiksi.
- 6) Muut pitkäaikaiset velat -erään on yhdistetty virallisesta taseesta ostovelat, muut velat ja siirtovelat. Nämä velat oletetaan korollisiksi.
- 7) Korolliset lyhytaikaiset lainat sisältää lainat rahoituslaitoksilta.
- 8) Ostovelat oletetaan korottomiksi.
- 9) Muut korottomat lyhytaikaiset velat -erään on yhdistetty virallisen taseen muut velat sekä siirtovelat.

Liite 3. Yritys B:n oikaistut tilinpäätökset 2016–2020.

Taulukko 8. Yritys B:n oikaistut tuloslaskelmat 2016–2020.

OIKAISTU TULOSLASKELMA	2016	2017	2018	2019	2020
Liikevaihto	1 376 750 €	1 460 602 €	1 444 147 €	1 424 889 €	520 773 €
Liiketoiminnan muut tuotot 1)	6 004 €	6 000 €	6 000 €	6 600 €	183 659 €
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	1 382 754 €	1 466 602 €	1 450 147 €	1 431 489 €	704 431 €
Aine- ja tarvikekäyttö 2)	-410 454 €	-449 962 €	-431 103 €	-388 821 €	-159 411 €
Ulkopuoliset palvelut	-51 374 €	-96 213 €	-48 963 €	-43 425 €	-31 748 €
Henkilöstökulut 3)	-549 765 €	-529 510 €	-542 859 €	-549 820 €	-357 847 €
Liiketoiminnan muut kulut	-258 813 €	-290 489 €	-294 915 €	-300 897 €	-212 737 €
KÄYTTÖKATE	112 349 €	100 427 €	132 307 €	148 525 €	-57 312 €
Suunnitelman mukaiset poistot 4)	-11 961 €	-15 054 €	-16 943 €	-21 612 €	-19 865 €
LIIKETULOS	100 388 €	85 374 €	115 364 €	126 912 €	-77 177 €
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	0 €	450 €	495 €	525 €	555 €
Muut korko- ja rahoitustuotot	1 378 €	1 437 €	475 €	1 756 €	357 €
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-2 821 €	-5 527 €	-4 436 €	-1 615 €	-3 471 €
Välittömät verot 5)	-19 245 €	-18 621 €	-22 929 €	-25 595 €	-8 €
NETTOTULOS	79 701 €	63 114 €	88 969 €	101 983 €	-79 744 €
Satunnaiset tuotot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Satunnaiset kulut	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
KOKONAISTULOS	79 701 €	63 114 €	88 969 €	101 983 €	-79 744 €
Muut tuloksen oikaisut	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	79 701 €	63 114 €	88 969 €	101 983 €	-79 744 €

Tuloslaskelman oikaisut:

- 1) Valtiolta saatua hyvitystä asiakastilojen suljettuna pitämisestä ja uudelleentyöllistämisen tukea ei ole oikaistu analyysissä, koska ne on tarkoitettu korvaamaan sulkemisesta ja rajoituksista aiheutuneita kuluja ja saamatta jäänyttä katetta.
- 2) Aine- ja tarvikekäyttö on laskettu vähentämällä virallisen tuloslaskelman aine- ja tavaraostoista näiden varastojen lisäys tai vastaavasti lisäämällä ostoihin kyseisten varastojen vähennys.
- 3) Henkilöstökulut-erään on yhdistetty palkat ja palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut.
- 4) Suunnitelman mukaiset poistot on erotettu omaksi eräkseen.
- 5) Välittömät verot on siirretty rahoituskulujen ja tuottojen kanssa samaan ryhmään ennen nettotulosta.

Taulukko 9. Yritys B:n oikaistujen taseiden vastaavaa 2016–2020.

VASTAAVAA	2016	2017	2018	2019	2020
Pysyvät vastaavat					
Muut aineettomat hyödykkeet	34 467 €	28 723 €	25 452 €	72 848 €	64 164 €
<i>Aineettomat hyödykkeet yhteensä</i>	34 467 €	28 723 €	25 452 €	72 848 €	64 164 €
Koneet ja kalusto	18 648 €	28 491 €	33 120 €	27 740 €	21 826 €
Muut aineelliset hyödykkeet	9 946 €	9 946 €	9 946 €	9 946 €	9 946 €
<i>Aineelliset hyödykkeet yhteensä</i>	28 595 €	38 437 €	43 066 €	37 686 €	31 772 €
Muut osakkeet ja osuudet	78 406 €	78 406 €	78 406 €	78 406 €	78 406 €
Muut saamiset 1)	255 109 €	255 109 €	255 109 €	255 109 €	255 109 €
<i>Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä</i>	333 514 €	333 514 €	333 514 €	333 514 €	333 514 €
Pysyvät vastaavat yhteensä	396 576 €	400 674 €	402 033 €	444 049 €	429 450 €
Vaihtuvat vastaavat					
Aine- ja tarvikkeikäyttö	24 615 €	26 070 €	22 263 €	20 736 €	13 163 €
<i>Vaihto-omaisuus yhteensä</i>	24 615 €	26 070 €	22 263 €	20 736 €	13 163 €
Myyntisaamiset	32 162 €	37 790 €	38 334 €	20 905 €	20 240 €
Sisäiset saamiset 2)	0 €	88 310 €	48 714 €	49 194 €	700 €
Muut saamiset 3)	113 112 €	28 868 €	96 454 €	24 702 €	78 031 €
<i>Lyhytaikaiset saamiset yhteensä</i>	145 274 €	154 969 €	183 502 €	94 801 €	98 971 €
Rahat ja pankkisaamiset	9 504 €	25 706 €	17 738 €	102 401 €	69 367 €
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	179 394 €	206 744 €	223 503 €	217 938 €	181 500 €
VASTAAVAA YHTEENSÄ	575 970 €	607 418 €	625 535 €	661 987 €	610 950 €

Taseen vastaavaa-puolen oikaisut:

- 1) Virallisen taseen vaihtuvien vastaavien pitkäaikaiset saamiset on siirretty oikaistussa taseessa pysyvien vastaavien sijoituksiin ja pitkäaikaisiin saamisiin. Muihin pitkäaikaisiin saamisiin on yhdistetty virallisen taseen pitkäaikaiset muut saamiset ja lainasaamiset.
- 2) Sisäiset saamiset -erään on siirretty liitetietojen mukaiset lainasaamiset lähipiiriyhtiöiltä. Kyseessä on liitetietojen mukaan korollisesta lainasta.
- 3) Muihin saamisiin on yhdistetty virallisen taseen lyhytaikaiset erät: lainasaamiset, muut saamiset sekä siirtosaamiset.

Taulukko 10. Yritys B:n oikaistujen taseiden vastattavaa 2016–2020.

VASTATTAVAA	2016	2017	2018	2019	2020
OMA PÄÄOMA					
Osakepääoma	25 000 €	25 000 €	25 000 €	25 000 €	25 000 €
Edellisten tilikausien voitto/ tappio	176 356 €	232 057 €	269 171 €	329 490 €	405 473 €
Tilikauden voitto (tappio)	79 701 €	63 114 €	88 969 €	101 983 €	-79 744 €
Oikaistu oma pääoma yhteensä	281 057 €	320 171 €	383 140 €	456 473 €	350 729 €
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
Lainat rahoituslaitoksilta 4)	27 510 €	0 €	0 €	0 €	40 904 €
Muut pitkäaikaiset velat 5)	105 631 €	105 065 €	80 800 €	61 032 €	56 157 €
Pitkäaikainen VPO yhteensä	133 141 €	105 065 €	80 800 €	61 032 €	97 061 €
Lyhytaikainen					
Korolliset lyhytaikaiset velat 6)	27 219 €	24 876 €	0 €	0 €	9 096 €
Saadut ennakot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Ostovelat 7)	38 485 €	66 381 €	49 705 €	45 601 €	19 592 €
Muut korottomat lyhytaikaiset velat 8)	96 068 €	90 925 €	111 891 €	98 881 €	134 473 €
Lyhytaikainen VPO yh- teensä	161 772 €	182 183 €	161 596 €	144 482 €	163 161 €
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	294 913 €	287 248 €	242 396 €	205 514 €	260 222 €
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	575 970 €	607 418 €	625 535 €	661 987 €	610 950 €

Taseen vastattavaa-puolen oikaisut:

4) Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta oletetaan korollisiksi.

5) Muut pitkäaikaiset velat -erään on yhdistetty virallisesta taseesta ostovelat, muut velat ja siirtovelat. Nämä velat oletetaan korollisiksi.

6) Korolliset lyhytaikaiset lainat sisältää lainat rahoituslaitoksilta.

7) Ostovelat oletetaan korottomiksi.

8) Muut korottomat lyhytaikaiset velat -erään on yhdistetty virallisen taseen muut velat sekä siirtovelat.

Liite 4. Yritys C:n oikaistut tilinpäätökset 2016–2020.

Taulukko 11. Yritys C:n oikaistut tuloslaskelmat 2016–2020.

OIKAISTU TULOSLASKELMA	2016	2017	2018	2019	2020
Liikevaihto	1 466 766 €	1 489 958 €	1 520 064 €	1 656 350 €	1 045 458 €
Liiketoiminnan muut tuotot 1)	22 924 €	7 200 €	7 474 €	4 800 €	90 859 €
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	1 489 690 €	1 497 158 €	1 527 537 €	1 661 150 €	1 136 317 €
Aine- ja tarvikekäyttö 2)	-472 940 €	-491 391 €	-446 989 €	-476 260 €	-288 343 €
Ulkopuoliset palvelut	-73 432 €	-108 376 €	-59 940 €	-76 511 €	-45 854 €
Henkilöstökulut 3)	-509 259 €	-505 841 €	-540 202 €	-587 209 €	-472 463 €
Liiketoiminnan muut kulut	-278 788 €	-279 255 €	-319 844 €	-313 136 €	-262 343 €
KÄYTTÖKATE	155 271 €	112 294 €	160 562 €	208 034 €	67 314 €
Suunnitelman mukaiset poistot 4)	-28 696 €	-30 958 €	-32 660 €	-30 748 €	-44 604 €
LIIKETULOS	126 576 €	81 336 €	127 903 €	177 286 €	22 709 €
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Muut korko- ja rahoitustuotot	149 €	855 €	389 €	1 079 €	1 178 €
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-4 688 €	-2 965 €	-1 278 €	-254 €	-1 788 €
Välittömät verot	-22 791 €	-15 853 €	-25 728 €	-35 151 €	-5 371 €
NETTOTULOS	99 245 €	63 372 €	101 285 €	142 960 €	16 730 €
Satunnaiset tuotot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Satunnaiset kulut	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
KOKONAISTULOS	99 245 €	63 372 €	101 285 €	142 960 €	16 730 €
Muut tuloksen oikaisut	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	99 245 €	63 372 €	101 285 €	142 960 €	16 730 €

Tuloslaskelman oikaisut:

1) Valtiolta saatua hyvitystä asiakastilojen suljettuna pitämisestä ja uudelleentyöllistämisen tukea ei ole oikaistu analyysissä, koska ne on tarkoitettu korvaamaan sulkemisesta ja rajoituksista aiheutuneita kuluja ja saamatta jäänyttä katetta.

2) Aine- ja tarvikekäyttö on laskettu vähentämällä virallisen tuloslaskelman aine- ja tavaraostoista näiden varastojen lisäys tai vastaavasti lisäämällä ostoihin kyseisten varastojen vähennys.

3) Henkilöstökulut-erään on yhdistetty palkat ja palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut.

4) Suunnitelman mukaiset poistot on erotettu omaksi eräkseen.

5) Välittömät verot on siirretty rahoituskulujen ja tuottojen kanssa samaan ryhmään ennen nettotulosta.

Taulukko 12. Yritys C:n oikaistujen taseiden vastaavaa 2016–2020.

VASTAAVAA	2016	2017	2018	2019	2020
Pysyvät vastaavat					
Muut aineettomat hyödykkeet	112 629 €	93 857 €	75 086 €	63 058 €	54 327 €
<i>Aineettomat hyödykkeet yhteensä</i>	112 629 €	93 857 €	75 086 €	63 058 €	54 327 €
Koneet ja kalusto	29 240 €	31 046 €	27 196 €	33 682 €	71 655 €
Muut aineelliset hyödykkeet	5 505 €	5 505 €	5 505 €	5 505 €	5 505 €
<i>Aineelliset hyödykkeet yhteensä</i>	34 745 €	36 551 €	32 700 €	39 187 €	77 159 €
Muut osakkeet ja osuudet	104 021 €	107 504 €	107 504 €	107 504 €	106 242 €
Muut saamiset 1)	93 729 €	93 729 €	102 716 €	104 626 €	93 729 €
<i>Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä</i>	197 750 €	201 232 €	210 220 €	212 130 €	199 971 €
Pysyvät vastaavat yhteensä	345 124 €	331 640 €	318 006 €	314 374 €	331 457 €
Vaihtuvat vastaavat					
Aine- ja tarvikekäyttö	34 867 €	23 201 €	31 500 €	28 593 €	18 546 €
<i>Vaihto-omaisuus yhteensä</i>	34 867 €	23 201 €	31 500 €	28 593 €	18 546 €
Myyntisaamiset	49 105 €	35 965 €	27 012 €	18 901 €	16 797 €
Sisäiset saamiset 3)	0 €	58 762 €	39 287 €	69 677 €	111 598 €
Muut saamiset 4)	67 684 €	34 712 €	73 851 €	10 950 €	17 309 €
<i>Lyhytaikaiset saamiset yhteensä</i>	116 789 €	129 438 €	140 151 €	99 528 €	145 704 €
Rahat ja pankkisaamiset.	36 921 €	24 293 €	12 785 €	155 059 €	133 703 €
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	188 576 €	176 932 €	184 436 €	283 180 €	297 953 €
VASTAAVAA YHTEENSÄ	533 700 €	508 572 €	502 442 €	597 554 €	629 410 €

Taseen vastaavaa-puolen oikaisut:

- 1) Virallisen taseen vaihtuvien vastaavien pitkäaikaiset saamiset on siirretty oikaistussa taseessa pysyvien vastaavien sijoituksiin ja pitkäaikaisiin saamisiin. Muihin pitkäaikaisiin saamisiin on yhdistetty virallisen taseen pitkäaikaiset muut saamiset ja lainasaamiset.
- 2) Sisäiset saamiset -erään on siirretty liitetietojen mukaiset lainasaamiset lähipiiriyhtiöiltä. Kyseessä on liitetietojen mukaan korollisesta lainasta.
- 3) Muihin saamisiin on yhdistetty virallisen taseen lyhytaikaiset erät: lainasaamiset, muut saamiset sekä siirtosaamiset.

Taulukko 13. Yritys C:n oikaistujen taseiden vastattavaa 2016–2020.

VASTATTAVAA	2016	2017	2018	2019	2020
OMA PÄÄOMA					
Osakepääoma	15 000 €	15 000 €	15 000 €	15 000 €	15 000 €
Edellisten tilikausien voitto/ tappio	108 736 €	183 982 €	221 354 €	296 639 €	404 600 €
Tilikauden voitto (tappio)	99 245 €	63 372 €	101 285 €	142 961 €	16 730 €
Oikaistu oma pääoma yhteensä	222 982 €	262 354 €	337 639 €	454 600 €	436 329 €
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
Lainat rahoituslaitoksilta 4)	20 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Muut pitkäaikaiset velat 5)	79 770 €	42 428 €	0 €	0 €	28 416 €
Pitkäaikainen VPO yhteensä	99 770 €	42 428 €	0 €	0 €	28 416 €
Lyhytaikainen					
Korolliset lyhytaikaiset velat 6)	24 410 €	20 000 €	0 €	0 €	0 €
Saadut ennakot	0 €	0 €	0 €	1 089 €	0 €
Ostovelat 7)	51 993 €	55 305 €	59 665 €	31 770 €	40 463 €
Muut korottomat lyhytaikaiset velat 8)	134 546 €	128 485 €	105 138 €	110 095 €	124 202 €
Lyhytaikainen VPO yhteensä	210 948 €	203 790 €	164 803 €	142 954 €	164 665 €
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	310 718 €	246 218 €	164 803 €	142 954 €	193 081 €
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	533 700 €	508 572 €	502 442 €	597 554 €	629 410 €

Taseen vastattavaa-puolen oikaisut:

- 4) Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta oletetaan korollisiksi.
- 5) Muut pitkäaikaiset velat -erään on yhdistetty virallisesta taseesta ostovelat, muut velat ja siirtovelat. Nämä velat oletetaan korollisiksi.
- 6) Korolliset lyhytaikaiset lainat sisältää lainat rahoituslaitoksilta.
- 7) Ostovelat oletetaan korottomiksi.
- 8) Muut korottomat lyhytaikaiset velat -erään on yhdistetty virallisen taseen muut velat sekä siirtovelat.

Liite 5. Yritys A:n tunnusluvut 2016–2020.

KANNATTAVUUS	2016	2017	2018	2019	2020
Käyttökateprosentti	2,45 %	7,95 %	4,72 %	3,00 %	-7,09 %
Liiketulosprosentti	-0,91 %	4,75 %	1,34 %	0,25 %	-11,91 %
Nettotulosprosentti	-1,11 %	4,55 %	1,07 %	0,22 %	-12,38 %
Kokonaispääoman tuotto prosentti		17,88 %	4,84 %	1,38 %	-27,81 %
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti		38,72 %	9,62 %	2,53 %	-50,79 %
Oman pääoman tuotto prosentti		340,87 %	76,89 %	15,18 %	-521,72 %
MAKSUVALMIUS	2016	2017	2018	2019	2020
Quick Ratio	0,44	0,52	1,00	0,82	1,15
Current Ratio	0,83	0,92	1,48	1,58	1,58
Rahoitustulosprosentti	2,25 %	7,74 %	4,46 %	2,96 %	-7,56 %
VAKAVARAISUUS	2016	2017	2018	2019	2020
Omavaraisuusaste	4,90 %	4,97 %	4,81 %	6,00 %	5,21 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	27,76 %	25,25 %	26,91 %	21,96 %	52,01 %
Nettovelkaantumisaste	7,72	6,72	9,23	6,09	1,43
KASVU	2016	2017	2018	2019	2020
Liikevaihdon muutosprosentti		9,66 %	-1,77 %	-2,48 %	-50,35 %

Liite 6. Yritys B:n tunnusluvut 2016–2020.

KANNATTAVUUS	2016	2017	2018	2019	2020
Käyttökateprosentti	8,12 %	6,85 %	9,12 %	10,38 %	-8,14 %
Liiketulosprosentti	7,26 %	5,82 %	7,96 %	8,87 %	-10,96 %
Nettotulosprosentti	5,76 %	4,30 %	6,14 %	7,12 %	-11,32 %
Kokonaispääoman tuottoprosentti		14,75 %	18,87 %	20,07 %	-11,98 %
Sijoitetun pääoman tuottoprosentti		19,58 %	25,45 %	26,33 %	-15,65 %
Oman pääoman tuottoprosentti		20,99 %	25,30 %	24,29 %	-19,76 %
MAKSUVALMIUS	2016	2017	2018	2019	2020
Quick Ratio	0,96	0,99	1,25	1,36	1,03
Current Ratio	1,11	1,13	1,38	1,51	1,11
Rahoitustulosprosentti	6,63 %	5,33 %	7,30 %	8,63 %	-8,50 %
VAKAVARAISUUS	2016	2017	2018	2019	2020
Omavaraisuusaste	48,80 %	52,71 %	61,25 %	68,95 %	57,41 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	21,42 %	19,67 %	16,78 %	14,42 %	49,97 %
Nettovelkaantumisaste	0,54	0,33	0,16	-0,09	0,10
KASVU	2016	2017	2018	2019	2020
Liikevaihdon muutosprosentti		6,09 %	-1,13 %	-1,33 %	-63,45 %

Liite 7. Yritys C:n tunnusluvut 2016–2020.

KANNATTAVUUS	2016	2017	2018	2019	2020
Käyttökateprosentti	10,42 %	7,50 %	10,51 %	12,52 %	5,92 %
Liiketulosprosentti	8,50 %	5,43 %	8,37 %	10,67 %	2,00 %
Nettotulosprosentti	6,66 %	4,23 %	6,63 %	8,61 %	1,47 %
Kokonaispääoman tuotto-%		15,77 %	25,38 %	32,43 %	3,89 %
Sijoitetun pääoman tuotto-%		24,46 %	38,73 %	45,03 %	5,20 %
Oman pääoman tuotto-%		26,11 %	33,76 %	36,09 %	3,76 %
MAKSUVALMIUS	2016	2017	2018	2019	2020
Quick Ratio	0,73	0,75	0,93	1,79	1,70
Current Ratio	0,89	0,87	1,12	1,98	1,81
Rahoitustulosprosentti	8,59 %	6,30 %	8,77 %	10,46 %	5,40 %
VAKAVARAISUUS	2016	2017	2018	2019	2020
Omavaraisuusaste	41,78 %	51,59 %	67,20 %	76,22 %	69,32 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	21,18 %	16,53 %	10,84 %	8,56 %	18,47 %
Nettovelkaantumisaste	0,39	0,15	-0,04	-0,34	-0,24
KASVU	2016	2017	2018	2019	2020
Liikevaihdon muutos-%		1,58 %	2,02 %	8,97 %	-36,88 %

Liite 8. Finnveran tilinpäätöstilastot. 561 Ravintolat ja vastaava ravitsemistoiminta.

Tilastot haettu 20.8.2021 TEM-Tilastopalvelu-sivustolta. Tilastojen lähde on Finnvera Oyj. Sivusto oli päivitetty viimeksi 12.5.2021.

	2016	2017	2018	2019	2020
Havaintojen lukumäärä	655	717	724	648	157
Liikevaihto, 1000 €					
Yläkvartiili	802	866	1038	1209	1145
Mediaani	376	403	468	548	537
Alakvartiili	170	193	211	234	277
Henkilöstö keskimäärin, kpl					
Yläkvartiili	8	8	9	10	8
Mediaani	4	4	3	3	3
Alakvartiili	1	1	0	0	0
Liikevaihdon muutos, %					
Yläkvartiili	14,6	13,9	11,5	15,5	0,0
Mediaani	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Alakvartiili	0,0	0,0	0,0	0,0	-18,2
Käyttökate, %					
Yläkvartiili	11,1	12,3	11,4	11,4	12,2
Mediaani	5,9	6,5	6,0	5,7	6,6
Alakvartiili	0,0	0,0	0,3	0,2	1,5
Liiketulos, %					
Yläkvartiili	8,3	8,6	7,8	8,0	7,7
Mediaani	3,0	3,2	2,6	3,0	3,0
Alakvartiili	-3,0	-2,2	-2,2	-2,9	-0,4
Nettotulos, %					
Yläkvartiili	6,0	6,2	5,7	5,7	5,9
Mediaani	1,5	1,3	1,2	1,6	1,9
Alakvartiili	-4,3	-3,7	-3,7	-4,5	-1,6
Kokonaispääoman tuotto-%					
Yläkvartiili	23,9	24,0	22,7	23,7	18,2
Mediaani	7,2	7,8	7,2	7,5	7,4
Alakvartiili	-7,0	-8,2	-6,0	-6,8	-1,1

	2016	2017	2018	2019	2020
Sijoitetun pääoman					
tuotto-%					
Yläkvartiili	38,9	39,2	38,9	39,1	27,1
Mediaani	10,5	12,0	10,0	10,4	11,1
Alakvartiili	-11,5	-10,0	-8,9	-9,9	-1,3
Quick Ratio					
Yläkvartiili	1,3	1,4	1,3	1,3	1,5
Mediaani	0,6	0,7	0,7	0,7	0,9
Alakvartiili	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5
Current Ratio					
Yläkvartiili	1,5	1,6	1,5	1,5	1,7
Mediaani	0,8	0,9	0,9	0,9	1,1
Alakvartiili	0,4	0,5	0,5	0,5	0,7
Rahoitustulos, %					
Yläkvartiili	9,5	9,5	8,9	9,2	10,0
Mediaani	4,6	4,8	4,4	4,4	5,1
Alakvartiili	-0,8	-0,3	-0,7	-1,0	0,1
Omavaraisuusaste, %					
Yläkvartiili	37,9	36,5	36,4	34,1	35,3
Mediaani	10,9	12,0	9,2	10,6	12,7
Alakvartiili	-12,8	-9,5	-12,3	-11,0	0,0
Velat/liikevaihto, %					
Yläkvartiili	45,1	45,6	48,1	50,1	61,0
Mediaani	25,2	26,4	26,5	26,6	38,3
Alakvartiili	15,0	15,3	15,0	17,3	22,9